

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen
Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen
Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

G. LAMMERTYN. — *Het schriftelijk bewijs der Giften van hand tot hand.*
RECHTSPRAAK.
Burgerlijke Rechtbank Antwerpen. — 5e Kamer. — 10 Juni 1932. — *Onteigening ten algemeene nutte.* — *Commissie benoemd door Bestendige afvaardiging.* — *Benoeming.* — *Wijze van bekendmaking.* — *Bespreking in Gemeenteraad.* — *Overhandiging van het enkwest.*
Handelsrechtbank te Brugge. — 4 Juli 1933. — *Invloed van strafrechtelijk gewijde op burgerlijke vordering.* — *Verkeer.* — *Voorsteken.* — *Verplichting van den voerder.*
Burgerlijke Rechtbank te Hasselt. — 12 April 1933. — *Verzekering.* — *Verscheidene risico's in eene polis.* — *Nietigheid der overeenkomst voor wat betreft een risico.* — *Splinting.* — *Bevoegdheid.* — *Premie.* — *Betwisting van titel.*
Boetstraffelijke Rechtbank te Antwerpen. — 8e Kamer. — 11 October 1933. — *Onderhoud van*

bijzit. — *Geldelijke steun geen noodzakelijk bestanddeel van het wanbedrijf.* — *Bewijskracht van alle rechtsmiddelen.* — *Echtelijke woning.*
Vrederecht te Antwerpen. — 4de Kanton. — 9 Augustus 1933. — *Werkongeval : Trauma-Neurose.* — *Regeling volgens de feitelijke werkonbekwaamheid op het oogenblik der heeling.* — *Geneeskundige regeling in strijd met de wet.*
Vrederecht te Antwerpen. — 1ste Kanton. — 27 September 1933. — *Huur.* — *Handelshuurceelen.* — *Wet van 5 Oogst 1933.* — *Aanduidingen van welstand in hoofde van den huurder.* — *Niet toepasselijkheid der wet.*
DE STRIJD OM DE VERVLAAMSCHING VAN HET GERECHT.
INGEZONDEN BIJDRAGEN.
UIT DE PERS.
BALIELEVEN.

Het Schriftelijk Bewijs der Giften van Hand tot Hand

In het «Rechtskundig Tijdschrift» hebben wij destijds uitvoerig gehandeld over het bewijs der schenkingen van hand tot hand. (1930, bl. 172-190). Over dezelfde kwestie verscheen een artikel van Meester Rodenbach in het «Rechtskundig Weekblad» van den 20en Maart 1932. In beide studiën werd het schriftelijk bewijs der giften van hand tot hand onbesproken gelaten : het mag immers gezegd dat er over 't algemeen geen onderhandsche akte opgesteld wordt van deze schenkingen. Nochtans kan zulk geschrift van het grootste nut zijn. De voordeelen en de mogelijkheid van dergelijke akte doen uitschijnen, zal thans het voorwerp uitmaken van de hierna volgende beschouwingen.

* * *

Het opmaken van een schriftelijk bewijs kan eerst en vooral aan den schenker zelf ten goede komen, namelijk in de onderstelling dat hij zijn gifte met een of anderen last bezwaart of zich het vruchtgebruik voorbehoudt van de geschonken voorwerpen. Heeft hij een geschrift in handen, waarin de begiftigde erkent dat de schenking onder dezen of genen last gedaan werd, of enkel slaat op den naakten eigendom der afgegeven zaken, dan kan hieromtrent geen betwisting meer oprijzen.

Ook voor de erfgenamen van den schenker kan het opstellen van een bewijsakte zeer nuttig zijn in sommige gevallen. Vermeldt zij b.v. dat de schenking slechts gedaan werd als voorschot op de erfenis dan zal de begiftigde erfgenaam gemakkelijk tot inbreng kunnen gedwongen worden. Doch zelfs wanneer het een gifte geldt waaraan geen de minste wijziging toegebracht werd, dan nog kunnen de erfgenamen groot voordeel trekken uit het voorleggen van een geschrift, namelijk wanneer die gift gedaan werd binnen de drie jaar voor het overlijden van den schenker. Immers, naar luid van art. 3 der wet van 11 October 1919, worden die geschonken goederen beschouwd als deel uitmakende van de nalatenschap van den schenker, en dezès erfgenamen zullen er dus de successierechten moeten op betalen. Kunnen zij echter een geschrift voorleggen, uitgaande van den begiftigde de ontvangst bevestigende van de door den afgestorven geschonken zaken, dan zal van hen het successierecht niet gevorderd worden, maar de begiftigde zal het registratierecht moeten betalen op een schen-

king onder levenden bij toepassing van art. 49 der wet van 9 Augustus 1913. (Zie Requette «Traité des droits de succession» 1921, bl. 48, n. 66. — Louis Schnock «Les droits de succession» 1927, bl. 22, n. 12).

Ten laatste kan het ook voor den begiftigde hoogst voordeelig zijn een bewijs bij geschrifte te bezitten. Immers, kan hij zulke akte niet vertoonen, dan zal zijn bezit misschien als dubbelzinnig voorkomen. En wanneer de erfgenamen van den schenker de gegeven voorwerpen of waarden van hem opvorderen, dan zal hij geen beroep kunnen doen op den regel : «In zake roerende goederen geldt bezit als titel.» Hij zal de gifte moeten bewijzen volgens de voorschriften van artikels 1341 en volgende van het burgerlijk wetboek.

Maar zelfs in de onderstelling dat het bestaan der schenking niet betwist wordt, kan de begiftigde nog voordeel trekken uit een akte. Aldus zal hij, als erfgenaam van den schenker, wellicht staande houden dat hij bij vooruitgift en buiten deel begiftigd werd, doch deze bewering zal hij natuurlijk moeten staven. Er wordt weliswaar meestal aangenomen dat deze vrijstelling van inbreng genoegzaam blijken kan uit de omstandigheden waaronder de schenking plaats greep, maar bij een geschreven verklaring van den schenker kan er alleszins geen twijfel bestaan nopens zijn bedoeling.

* * *

Indien de aangehaalde voorbeelden duidelijk aantoonen dat het steeds raadzaam is een onderhandsche akte op te stellen tot bewijs der gifte van hand tot hand, dan dienen de partijen hierbij toch met voorzichtigheid te werk te gaan. Immers bij het voorbrengen van een geschrift zal de tegenpartij dadelijk opwerpen : is de levering het bestanddeel van een geldige gifte van hand tot hand, of is zij enkel de uitvoering van een schenking die als onbestaanbaar moet bestempeld worden omdat zij bij onderhandsche akte gedaan werd?

Om deze kwestie volledig te onderzoeken, dienen er drie verschillende onderstellingen in acht genomen te worden : de onderhandsche akte kan opgemaakt geweest zijn nadat de gifte van hand tot hand voltrokken was, samen met haar, of voor de terhandstelling der voorwerpen.

115

1° De akte werd geschreven na de gifte.

Aldus kan de schenker aan den begiftigde een geschrift overhandigen waarbij hij bevestigt op zooveelsten laatsleden hem een zeker aantal titels aan toonder geschonken te hebben. Of de begiftigde onderteekent een door den schenker voorgelegd briefje om te erkennen dat hij die waarden van hand tot hand gekregen heeft. Ofwel kunnen de partijen een akte in dubbel opmaken, of een exemplaar bij een notaris in bewaring geven.

In al deze gevallen kan geen ernstige betwisting oprijzen : er kan toch geen sprake van zijn de levering te aanzien als de uitvoering van een akte die nog niet bestond ! En de schenking is geldig tot stand gekomen door het akkoord van partijen en de overhandiging der voorwerpen. Ook zou deze gifte door een naderhand onregelmatig opgestelde akte niet kunnen te niet gedaan worden.

2° De akte werd opgemaakt toen de schenking plaats had.

Indien de schenker het bewijsschrift samen met het voorwerp zijner milddadigheid aan den begiftigde afgeeft, kan er dan aanleiding bestaan tot betwisting ? Moet de terhandstelling dan niet beschouwd worden als de uitvoering van een akte die onbestaanbaar is wegens niet vervulling der plechtige pleegvormen voorgeschreven door art. 931 van het burgerlijk wetboek ? Terecht wordt aangenomen dat, in deze onderstelling evenmin als in de voorgaande, het opstellen van een geschrift invloed kan uitoefenen op de gifte van hand tot hand. Inderdaad, dit geschrift is geen titel waarbij de schenker zich verplicht iets te geven, en het valt dus niet onder de toepassing van art. 931. (Zie J. Van der Vorst. Rev. prat. Not. 1929, 610). Het heeft enkel voor doel het bewijs te verstrekken van een geldig gedane schenking van hand tot hand. (M. Colin «Etude de jurisprudence et de législation sur les dons manuels.» bl. 54, 57. — P. Bressolles «Théorie et pratique des dons manuels.» bl. 171 en v. — A. Kluyskens «De Schenkingen en Testamenten» bl. 184). Wil men echter alle betwisting ontgaan, dan hoeft men slechts de redactie van het bewijsschrift eenigszins te wijzigen. In plaats van te verklaren dat men deze waarden of voorwerpen «geeft» dient men enkel te vermelden dat men deze of gene zaken van hand tot hand «geschonken heeft».

3° De akte werd opgesteld voor de gifte.

Wat dit derde geval betreft, plaatsen de schrijvers zich enkel in de onderstelling dat er bij een authentieke schenking van roerende goederen geen begrootende staat opgemaakt werd. Het vraagstuk omvat echter al de gevallen van nietigheid wegens vormgebreken : een schenkingsakte bij onderhandsch geschrift, een notarieele akte verleden zonder tusschenkomst van een tweeden notaris of van twee getuigen, of een andere onregelmatigheid vertoonende die met nietigheid bedreigd wordt door artikel 68 van de inrichtingswet van het notariatsambt.

Nopens deze kwestie hebben de rechtsgeleerden de meest uiteenlopende meningen vooruitgezet.

Volgens Troplong («Des donations entre vifs et des testaments» Belg. uitg. d. I. bl. 408 n. 1234) is, in het besproken geval, een gifte van hand tot hand niet denkbaar. Doch deze zienswijze, die de schrijver ten andere onvoldoende uiteenzet, werd terecht door niemand bijgetreden.

116

Volgens een tweede stelsel zou zulke schenking integendeel altijd geldig zijn. Deze meening werd verdedigd door Marcadé (3e uitg. d. VIII bl. 444 n. 390) en Laurent (d. XII bl. 461 n. 375). De roerende schenkingen, zoo reneert deze laatste, zijn geldig zonder akte, door de terhandstelling van de zaak aan den begiftigde. Indien de afgifte gedaan geweest is, waarom zou de schenking niet geldig zijn als gifte van hand tot hand ? Er is een wil om te begiftigen en er is een levering, dus is er een gifte van hand tot hand ; wat belang heeft het dat de akte nietig zij ?... Indien de schenking van hand tot hand geldig is wanneer er geen akte is, waarom zou zij het niet zijn als er een nietige akte is ?

Een derde stelsel houdt het midden tusschen de twee eerste dewelke het terecht als te absoluut bestempelt. De stelling van Troplong heeft inderdaad voor gevolg een derde voorwaarde te vereischen tot de bestaanbaarheid der gifte van hand tot hand, namelijk de afwezigheid van een geschrift. Deze van Laurent zal soms in strijd zijn met de feiten, want het kan gebeuren dat de schenker niet meer met zijn begiftigingsinzicht beziel is op het oogenblik der levering. Ook treedt de groote meerderheid der schrijvers (Aubry et Rau 5^e uitg. d. X. § 660 nota 14. bl. 593. — Arntz d. II bl. 423 n. 1853. — Demolombe d. III. n. 75. — Bressolles n. 124 en v. Colin bl. 55) en de Belgische rechtspraak (Beroepshof Luik 10 Maart 1883. Pas. 1883. M. 282 ; id. 6 Juli 1870. Pas. 1871. II. 392) de derde zienswijze bij, volgens dewelke het inzicht van den schenker dient nagegaan te worden. Wanneer deze, bij het afleveren van het voorwerp, gedacht heeft dat hij hiertoe verplicht was door de voordien opgestelde akte, dan bevindt men zich tegenover een onbestaanbare schenking die natuurlijk niet voor bevestiging vatbaar is. Wanneer de begiftiger echter bij zijn schenkingsbedoeling gebleven is, dan staat men voor een gifte van hand tot hand die alle noodige vereischten vereenigt. Uit de omstandigheden zal dikwijls blijken welk inzicht den schenker bezielde heeft b.v. wanneer hij de voorwerpen enkel afgeeft na hiertoe aangemaand geweest te zijn door den begiftigde, dan mag men aannemen dat de levering slechts de uitvoering is der voordien opgemaakte nietige akte.

De schrijvers hebben niet uitgemaakt op wien, in dit geval, de bewijslast rust. Naar onze meening, moet degene, die het bestaan der handschenking betwist, bewijzen dat de schenker op het oogenblik der levering den «animus donandi» niet meer bezat. Want aan den begiftigde, die in het bezit is der voorwerpen, moet het eigendomsvermoeden ten goede komen dat door art. 2279 B.W. aan het bezit verbonden wordt. Wie dit vermoeden wil te niet doen moet zijn bewering staven en bewijzen dat de schenker, bij de afgifte, het inzicht niet meer had een schenking te doen.

G. LAMMERTYN,
Gent.

AAN ONZE ABONNÉS !

Het ligt in eenieders bereik, met wat goeden wil, ons ten minste één nieuw abonnent bij te brengen.

DAT IEDER HIERVOOR ONMIDDELIJK ZORGE!!

ONTEIGENING TEN ALGEMEENE NUTTE. — COMMISSIE BENOEMD DOOR BESTENDIGE AFVAARDIGING. — BENOEMING. — WIJZE VAN BEKENDMAKING. — BESPREKING IN GEMEENTERAAD. — OVERHANDIGING VAN HET ENKWEST.

Uit geen enkele bepaling van de wetten van 8 Maart 1810, 1 Juli 1858, 15 November 1867 en 27 Mei 1870 kan afgeleid worden dat de samenstelling der commissie, door de Bestendige Afvaardiging te benoemen, op straf van nietigheid op een bepaalde manier moet worden bekend gemaakt en dat de verslagen van de Bestendige Afvaardiging desdaangaande in het bestuurlijk bundel moeten berusten.

Het advies van deze commissie moet niet aan den gemeenteraad overhandigd en door dezen besproken worden tesamen met de ingebrachte bezwaren van het bestuurlijk enkwest. Het advies van de commissie is hiervan onafhankelijk en het is geldig uitgebracht indien het voorafgaat aan het enkwest te houden door de Bestendige Afvaardiging.

Gemeente Merxem t/ Dandelay en
N. V. Antw. Noordkwartier.

Aangezien aanlegster aan de Rechtbank vraagt te zeggen voor recht dat de pleegvormen voorgeschreven door de wet in zake onteigening ten algemeenen nutte vervuld werden voor wat de volgende goederen betreft :

Aangezien verweerders Dandelay het voltrekken der pleegvormen betwisten en namelijk gelden doen dat het advies der bijzondere commissie, door de Bestendige Afvaardiging van den Provincialen Raad te benoemen, onregelmatig is ; dat deze onregelmatigheid volgens hen voortvloeit uit het feit :

1° dat het advies laattijdig is gegeven vermits het niet aan de tweede beraadslaging van den gemeenteraad is onderworpen geweest ;
2° dat het zelfs uit niets voortvloeit dat bewust advies aan de Bestendige Afvaardiging van den Provincialen Raad is overgemaakt na deze tweede beraadslaging in den gemeenteraad ;

3° dat het advies ondertekend door de vijf leden der commissie het handteeken niet draagt van een lid dat er officieel deel van maakte en integendeel een handteeken vertoont van een persoon die volgens geen enkel officieel stuk regelmatig zou aangeduid geweest zijn ;

Aangezien verweerder N. V. Antwerpsch Noordkwartier integendeel voor het voltrekken der voorafgaandelijke onteigeningspleegvormen besluit ;

Aangezien het spruit uit de bestuurlijke akten dat het plan der bewuste onteigening per strook ter streke Lambrechtshoeken te Merxem voorloopig goedgekeurd werd bij beraadslaging van den gemeenteraad in zitting van 1 Juli 1930 ; dat het plan gedurende eene maand ter inzage lag op het Secretariaat der gemeente en in zitting van 9 October 1930, nadat er werd vastgesteld dat er geen enkel bezwaar tegen het ontwerp was ingediend, bepaald werd goedgekeurd en het bundel aan het Provinciaal bestuur werd overgemaakt ter advies der Bestendige Deputatie ; dat op 30 October het bundel door toedoen van den Heer Gouverneur aan de gemeente werd overhandigd met verzoek het advies in te winnen der Bijzondere Commissie, waarvan de leden door de Bestendige Deputatie waren aangeduid geweest in zitting van 20 Oogst ; dat op 10 November 1930 de Bestendige Deputatie den heer De Jongh, door ziekte belet, verving door den Heer De Man ; dat op 21 November genoemde Commissie hare eerste vergadering hield, maar door de afwezigheid een harer leden geen beslissing nemen kon ; dat bij eene tweede vergadering gehouden op 12 December 1930, waarop al de leden tegenwoordig waren, den Heer Burgemeester van Merxem deze ter plaatse vergezeld en de noodigen uitleg gaf, waarna de Commissie op gestelden datum bij eenparigheid van stemmen haar algeheele goedkeuring gaf aan de voorgestelde gordel-ontteigening ; dat op 21 Januari 1931 het bundel met het ingewonnen advies aan den Heer Gouverneur der Provincie werd overgemaakt ; het plan werd ondersteund door de Bestendige Deputatie van den Provincieraad in zitting van 8 April 1931 en eindelijk werd op 24 November 1931 door een K. B. de beslissing goedgekeurd ;

Aangezien deze bevindingen bewijzen dat het bundel met het ingewonnen advies der bijzondere commissie regelmatig aan het Provinciaal bestuur is overgemaakt ; dat overigens verweerder tijdens de debatten verklaarde van dit middel af te zien ;

Aangezien zelfde bevindingen verder bewijzen dat de leden der bijzondere commissie regelmatig door de Bestendige Afvaardiging des Provincieraads zijn benoemd geweest, dat de vijf leden zich ter plaatse hebben begeven, hun

advies hebben uitgedrukt en het verslag hebben ondertekend ;

Aangezien, wanneer op 30 October 1930 den Heer Gouverneur de samenstelling der bijzondere commissie aan de Gemeente te kennen gaf, deze den naam van den Heer De Jongh bevatte ; dat deze laatste door ziekte belet ter zitting der Bestendige Deputatie van 10 November 1930 vervangen werd door den Heer De Man ; dat deze vervanging op behoorlijke manier ter kennis der gemeenteverhuden moet gebracht geweest zijn, vermits den Heer De Man en niet den Heer De Jongh werd opgeroepen ter vergadering ;

Aangezien weliswaar het bestuurlijk ter griffie gedeponeerd bundel van die vervanging geene melding maakte alhoewel het blijkt uit later bijgevoegde verslagen der zitting van de Bestendige Deputatie dat deze vervanging regelmatig op tijd en stond gebeurde ter zitting van 10 November 1930 vóór het bijeenroepen der Commissie en vóór het gegeven advies der Bestendige Deputatie ;

Aangezien indien de samenstelling der bijzondere commissie, de tegenwoordigheid van al hare leden bij de beraadslaging, bij het bezoeken der plaatsen en bij het uiten van hun advies zoovele hoofdzakelijke formaliteiten uitmaken, het noch uit den tekst, noch uit den geest der wetten van 8 Maart 1810, 1 Juli 1858, 15 November 1867 en 27 Mei 1870 voortvloeit dat op straf van nietigheid de samenstelling der commissie op een vastgestelde en bepaalde manier moet worden bekend gemaakt of dat de verslagen der Bestendige Deputatie desdaangaande in het bestuurlijk bundel moeten berusten ;

Aangezien overigens de bewuste verslagen der zittingen van de Bestendige Deputatie aangaande de samenstelling der bijzondere commissie heden bij het bundel van aanlegster gevoegd zijn en dat de rechtbank dus zoowel als de partijen, en dit zonder eenig letsel voor eenigen openbaren of privaten intrest, tijdig in de mogelijkheid gesteld zijn om het voltrekken der voorgeschreven formaliteiten aangaande de tusschenkomst der bijzondere commissie na te gaan en vast te stellen : dat geen enkele wetsbepaling de nietigheid uitspreekt voor het enkel laattijdig voorbrengen van zekere stukken, (Hof van Verbr., 19-12-1901 Pas. 1902 I 80) ;

Aangezien bijgevolg nog enkel te onderzoeken valt of het advies der bijzondere commissie laattijdig is gegeven vermits het aan de tweede beraadslaging van den gemeenteraad niet is onderworpen geweest ;

Aangezien er zoodoende dient onderzocht te worden of het advies der bijzondere commissie door art. 2 der wetten van 1 Juli 1858 en 15 November 1867 voorgeschreven op straf van nietigheid moet gegeven worden aan den Gemeenteraad vóór dat deze laatste zijne stemming uitbrengt na het voltrekken van het bestuurlijk enkwest ofwel dat dit advies tijdig is gegeven, wanneer het aan de Bestendige Deputatie vóór haar advies is medegedeeld, om daarna aan de bevoegde overheid overgemaakt te worden tot het bekomen van het K. B. van onteigening ;

Aangezien geen enkele wetsbepaling het oogenblik vaststelt waarop bewust advies moet gegeven worden ;

Aangezien verweerders juist uit die afwezigheid van tekst het gevolg trekken dat de gemeente niet wettig in bezit kan gesteld worden van het advies der commissie als dit advies haar niet wordt gegeven, vermits geen enkele tekst voorziet op welke manier dat advies, indien het aan de Bestendige Deputatie zou moeten gegeven worden, haar nog zou kunnen overgemaakt worden : dat zoodoende bewust advies als een onderzoeksmaatregel moet beschouwd worden waar de gemeenteraad in zijne eindbeslissing rekening moet mede houden en dat alleen de gemeente het recht heeft ter griffie neer te leggen met het bestuurlijk bundel ;

Aangezien in den geest der wetgevers de instelling der bijzondere commissie beschouwd geweest is als eene waarborg om den privaten eigendom te beschermen tegen de mogelijke misbruiken in zake onteigening waartoe de gemeenteverhuden zich zouden kunnen laten overheden uit speculatieven geest om den finantielen toestand der gemeenten te verbeteren ; daarom is ook die bijzondere commissie altijd beschouwd geweest als een korps bestemd niet om de gemeenteraden in te lichten maar wel de hoogere overheid, die ook nevens het eindbesluit der gemeente het advies wilde van bevoegde personen bekwaam om dit besluit met kennis van zaken te steunen of te verwerpen ;

Aangezien bij de stemming der wet van 1 Juli 1858 de verslaggever ter Kamer van Volksvertegenwoordigers desdaangaande verklaarde :

« Vermits tegenwoordig de verklaring dat de onteigening van algemeen nut is, die de eerste voorwaarde voor de onteigening daartelt, uit moet gaan van den Koning op voorstel van den gemeenteraad, dient zij niet alleen voorafgegaan te zijn van al de tutelaire formaliteiten voorgeschreven door de wet van 1810, zooals artikels 3 en 5 van het ontwerp

het voorzien, maar voegt artikel 2 bij deze formaliteiten een nieuwe bepaling bij die aan het eigendomsrecht nieuwe en ernstige waarborgen toekent tegen de mogelijke misbruiken. Dit artikel schrijft voor dat een bijzondere commissie zou ingesteld worden om haar advies uit te drukken voorafgaandelijk aan de verklaring van algemeen nut. » (Annales, 26 Mei, 9 en 12 Juni 1858, bl. 1026-1144, Pas. 1858 blz. 218) ;

Dat bij de stemming der wet van 15 November 1867 de verslaggever ook verklaarde :

« De tweede opwerping, gedaan tijdens de algemeene beraadslaging door een lid der midden-afdeeling, werd ingegeven door de vrees dat de gemeenten zouden worden meegelept tot het misbruiken van de onteigening per strook met het doel speculaties te doen ten nadeele van het privaat bezit en op deze manier hunnen geldelijken toestand te verbeteren. Maar er werd op geantwoord, en blijkbaar met rede, dat de speculatie in de wet een dubbele hinderpaal vindt : in de eerste plaats de tusschenkomst van de speciale regeeringscommissie. (Pasinomie, 1867, Wet van 15 November 1867, n° 340, blz. 293) ;

Aangezien deze verklaringen duidelijk bewijzen dat de nieuwe instelling niet moet aanzien worden als deel uitmakende der pleegvormen, voorzien door de wet van 1810 en behouden door artikels 3 en 5 der wet van 1 Juli 1858, maar dat zij moet aanzien worden als een nieuwe onafhankelijke formaliteit die maar moet gebeuren vóór de verklaring van het algemeen nut en bijzonder dienen moet om de regeering op tegenstrijdige wijze in te lichten ;

Aangezien bij de bespreking der wet van 1858 de verslaggever dit nog op meer afdoende manier heeft doen uitschijnen wanneer hij zegde :

« Het geprezen ontwerp tot wijziging van de wet van 8 Maart 1810 steunt op deze wet en roept ze in vanaf artikel één. Het artikel 9, dat bepaalt hoe de eigendommen moeten gevalueerd worden, innoveert niet voor wat de middelen voor het doen der schatting betreft ; artikels 2 en 5 voegen nieuwe waarborgen bij diegene die voorzien zijn door de bovenvermelde wet.

Zoo wordt, voorafgaandelijk aan het onderzoek dat plaats vindt vóór de afvaardiging van den Provincieraad, een nieuwe commissie ingesteld samengesteld uit bijzondere mensen om de Regeering beter in te lichten nopens de natuur der werken en nopens hun uitslag. » (Annales, 26 Mei, 9 Juni 1858, blz. 1026, 1027, 1144 ; Pasinomie, 1858, Wet van 1 Juli 1858, n° 238, blz. 220) ;

Aangezien de wet van 27 Mei 1870 niets anders heeft gedaan als de ingewikkelde administratieve pleegvormen door de wet van 1810 voorzien vervangen door andere min ingewikkelde en de toenmalige bestaande enkwest-commissie heeft vervangen door het college van burgemeester en schepenen en den gemeenteraad.

« Men kan zich afvragen, zegde de wetgever van 1870 in de uiteenzetting der motieven, waarop het onderzoek dat de genoemde commissie instelt betrekking heeft in overeenstemming met artikel 7 van de wet van 1810. Het kan geen betrekking hebben op de algemeene richting der wegenis noch op de lijnrichting. Dit zijn punten waarover reeds een beslissing viel en die ontsnappen aan de bevoegdheid van de onderzoekscommissie. Deze heeft slechts één enkel punt te onderzoeken, namelijk de vraag of de onroerende goederen vermeld op het grondplan aangegeven bij artikels 5 en 6 van de wet al of niet vallen binnen het goedgekeurde tracé. Inderdaad, indien dit de eenige opgave van de onderzoekscommissie is — en de jurisprudentie kent er haar geen andere toe, — is men dan niet gerechtigd elk nut aan hare tusschenkomst te ontzeggen ? De voorschriften van het wetsontwerp wijzigen in den zin der voorafgaande opmerkingen de eerste twee titels van de wet van 9 Maart 1810...

De verklaring van openbaar nut zal dus voorafgegaan zijn door een volledig onderzoek ter plaatse dat aan de private belangen de waarborgen biedt die nagestreefd werden door de ingewikkelde administratieve instructie door de wet van 1810 ingesteld. »

Aangezien ingevolge door deze laatste wet de enkwestcommissie vervangen wordt door de gemeenteverhuden die over de eventuele reclamatiën zullen gemotiveerd verslag geven ; van het advies der bijzondere commissie ingesteld door de wet van 1858 wordt er daar niet gesproken en dit bewijst genoeg dat dit advies van die voorgeschreven pleegvormen geen deel maakt ; het wordt nochtans zooals blijkt uit art. 10 behouden en men moet er dan ook noodzakelijkerwijze uit gevolg trekken dat de bijzondere commissie zal moeten optreden zooals voozien bij hare oorspronkelijke instelling, 't is te zeggen, als korps dat handelt ter bijzondere inlichting der hoogere overheid die over de noodzakelijkheid der onteigening te beslissen heeft ;

Aangezien het argument van bestuurlijken aard hiertegen niets inbrengt vermits onder het beheer der wetten van 1858-1867 het advies der bijzondere commissie zeker niet deel uitmaken moest van het bundel der gemeente en nochtans ter griffie diende gedeponeerd te

worden ingevolge art. 1 der bovengenoemde wetten ;

Aangezien uit deze verklaring genoegzaam voortvloeit dat de wetgever niet gewild heeft dat het advies der bijzondere commissie aan de gemeenteverhuden zou gegeven worden en aan hunne tweede beraadslaging zou moeten onderworpen worden samen met de ingebrachte bezwaren van het bestuurlijk enkwest, maar dat het advies der bijzondere commissie er onafhankelijk van is en regelmatig gegeven is als het voorafgaat aan het enkwest te houden door de Bestendige Deputatie ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere besluiten verwerpende, gehoord den Heer Elsen, bijgevoegd Rechter d.d. als Substituut van den Procureur des Konings, in zijn eensluidend advies in openbare zitting gegeven : geeft akte aan verweester N. V. Antwerpsch Noordkwartier dat zij het voltrekken der pleegvormen niet betwist ;

Zegt voor recht dat de pleegvormen voorgeschreven door de wet inzake de onteigeningen ten algemeenen nutte vervuld werden voor wat betreft de volgende goederen :

Verwijst verweerders Dandelay tot de kosten van het tegenwoordig vonnis.

HANDELSRECHTBANK TE BRUGGE

4 JULI 1933

Referendaris : M. Muertens.
Pl. : Mters De Cuyper en Schramme.

INVLOED VAN STRAFRECHTELIJK GEWIJSDE OP BURGERIJKE VORDERING.
VERKEER. — VOORSTEEKEN. — VERPLICHTING VAN DEN VOERDER.

Een vrijspraak door de politierechtbank, alhoewel gesteund op een gebrek aan bewijzen, beslist erga omnes dat de betichte niet schuldig is aan de overtredding waarvan hij beschuldigd werd. De burgerlijke aansprakelijkheid van den betichte kan echter om andere redenen weerhouden worden. Een autogeleider mag een vóór hem rijdende auto niet voorsteken zonder zeker te zijn dat dit voertuig de rechterzijde van den weg zal houden.

Portier t/ Houwen.

Aangezien eischer de betaling van 4.864 fr. opvoert als vergoeding der schade aan zijn auto aangebracht door de aanrijding van verweerders autocamion in de Ezelstraat te Brugge, op 12-4-32, aanrijding veroorzaakt door de nalatigheid van den autogeleider van verweerder, die naar links zwenkte en daarna in volle kracht de Jan Booninstraat inreed zonder tekenen met de hand te doen ;

Dat eischer beweert dat zijn geleider in de meening verkeerde dat de autocamion links zou stilstaan en dat hij daarom rechts voor stak ;

Aangezien het niet bewezen is dat eischer een handelaar is ;

Aangezien verweerder opwerpt dat het ongeval gebeurd is door de schuld van eischers geleider, wien het verboden was rechts door te rijden ;

Aangezien eischer antwoordt dat zijn geleider op 3-11-32 vrijgesproken werd van de betichting andere voertuigen voorgestoken te hebben aan wegsplitsingen, aansluitingen of kruisingen en dat zijne verantwoordelijkheid niet meer mag besproken worden ;

Aangezien deze vrijspraak, alhoewel gesteund op een gebrek van bewijzen, erga omnes beslist dat deze geleider niet schuldig is aan de vermelde overtredding ; dat deze beslissing, alhoewel gesteund op een onwetendheid van den rechter, een stellige bevestiging uitspreekt ; doch dat eischers verantwoordelijkheid op andere gronden mag onderzocht worden ;

Aangezien zijn geleider schuldig is om rechts voorgestoken te hebben vooraleer de zekerheid te hebben dat de autocamion links van de straat zou stilstaan ;

Dat hij zooveel te meer moest opletten dat het regenachtig weder was en de weg glibberig ;

Aangezien het rood sein « stop » in werking komt zoodra de remmen werken, en dat zijne betekenissen altijd twijfelachtig is en niet altijd beteekent dat de auto zal stilstaan ;

Dat de geleider overigens dit sein zelfs niet gezien heeft, alhoewel verweerder het gegeven heeft ;

Dat hij dus verantwoordelijk is omdat hij op onvoorzichtige wijze de autocamion rechts voorgestoken heeft ;

Aangezien verweerders geleider ook verantwoordelijk is omdat hij een zijstraat ingereden is na links gezwenkt te hebben, zonder zich te bekommeren om de auto die hem volgde en zonder een teeken met de hand te doen ;

Dat het sein « stop » niet beteekende dat hij deze straat zou inrijden ;

Aangezien beide partijen elk voor de helft verantwoordelijk zijn voor de schade ;

Aangezien de herstellingen 4.269 fr. gekost hebben ;

Dat hun duurtijd op 6 dagen geschat werd, en dus met 300 fr. moet vergoed worden ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, veroordeelt verweerder tot de betaling van 2.284,50 fr. als vergoeding der schade aan zijn auto aangebracht, met de rechterlijke intresten en tot de gedingskosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

12 APRIL 1933.

Voorzitter : M. Byvoet.
Rechters : MM. Goffinet en Koninckx.
Pleiters : Mters Fritz Willems en Kranzen.

VERZEKERING. — VERSCHIEDENE RISICOS IN EENE POLIS. — NIETIGHEID DER OVEREENKOMST VOOR WAT BETREFT EEN RISICO. — SPLITSING. — BEVOEGDHEID. — PREMIE. — BETWISTING VAN TITEL.

I. De mogelijkheid van splitsing van een verzekeringsovereenkomst, waarvoor verscheidene risico's verzekerd worden, is een kwestie van feitelijkheden. De nietigheid van deze overeenkomst voorwat één dezer risico's betreft heeft, zoodoende niet noodzakelijk de nietigheid van de geheele overeenkomst voor gevolg.

In casu hield de Rechtbank rekening met de volgende feitelijke omstandigheden : 1° de verhouding van de totale premie tot het deel dezer premie beantwoordend aan het niet verzekerd of niet verzekerbare risico ; 2° het feit dat de verzekerde de verzekering niet zou hebben afgesloten indien hij had geweten dat een deel der te verzekeren risico door het contract niet zou gedekt zijn ; 3° de wederkerige inwerking van de voorwaarden betreffende het ééne risico op de voorwaarden betreffende het andere.

II. Voor het bepalen van de bevoegdheid en van den aanleg in een geding in betaling van een verzekeringspremie moet, in geval de geldigheid der overeenkomst bewist wordt, rekening gehouden worden van al de nog te vervallen premies.

Aangezien het beroep regelmatig is in den vorm ;

Aangezien de eisch vatbaar is voor beroep, alhoewel hij slechts de betaling beoogd eener jaarpremie van 155,50 fr. ;

Aangezien immers de geldigheid betwist werd van den titel waarvoor op het oogenblik der dagvaarding nog zeven jaarlijksche premien verschuldigd bleven, zoodat de betaling 7 x 155,50 of 7 x de gedeeltelijke premie van 147,50 fr. in het gedrang werd gebracht ; dat overigens verweerder in zijne eerste besluiten den eisch geschat heeft op de som van 1000 fr. voor wat de bevoegdheid en den rechtsgraad betreft ;

Aangezien bijgevolg het beroep ontvankelijk is ;

Aangezien beroeper weigert de gevraagde premie te betalen, omdat hij, onderworpen zijnde aan de wet op de verzekering tegen arbeidsongevallen, bij de beroepene maatschappij, hiertegen niet kan verzekerd worden wijl deze niet voldoet aan de voorwaarden gesteld door artikel 17 der wet van 24 December 1903 en van de K. B. genomen in uitvoering dezer wet ;

Aangezien deze beweringen door de verzekeringsmaatschappij niet verder betwist zijn geworden door den eersten rechter, doch dat deze de gezamenlijke verzekering aannam, in zooverre zij de vergoeding waarborgde voor andere risico's, die niet uit werkongevallen voortspuiten, en dat hij doordien de jaarlijksche premie van 155,50 fr. op 147,50 fr. terugbracht ;

Aangezien beroeper volhoudt dat de mondelinge verzekeringsovereenkomst, tusschen partijen gesloten, een enkel geheel uitmaakt, waarvan noch het risico noch de vastgestelde premie kunnen verdeeld worden ;

Aangezien het al of niet splitsen der verzekeringsovereenkomst in feite dient nagegaan te worden, naar gelang de verzekerde de overeenkomst al of niet beschouwde als zijnde een ondeelbaar geheel, zoodat hij de verzekering tegen een deel der risico's toch of niet zou aangegaan zijn, zoo hij voor de overige niet verzekerd werd ; (Van Eeckhout, Manuel N° 7).

Aangezien de premie, die hij voor de verzekering tegen werkongevallen verschuldig was, ongetwijfeld gering was in verhouding tot deze welke hij aannam om beschut te zijn tegen ongevallen aan hem persoonlijk, aan zijne familieleden of aan derden, anderen dan zijn werkvolk konden overkomen, doch dat dit feit alleen niet voldoende is om de splitsing der premie toe te laten ;

Aangezien de verzekerde door het nemen eener gezamenlijke verzekering, ongetwijfeld beoogde gevrijwaard te blijven tegen de gevolgen van welk ongeval ook dat hem zou kunnen overkomen, en dat hij zich vermoedelijk niet bij de maatschappij van beroepene zou aangesloten hebben, zoo hij geweten had, dat deze niet aangenomen was om hem te verzekeren tegen werkongevallen aan zijn personeel overkomen ;

Aangezien beroeper tot dezen stand in de samenleving behoort, die zich de moeilijkheid, — te onderhandelen met twee onderscheidene verzekeringsmaatschappijen, — niet op den hals gaat halen, wanneer zulks kan vermeden worden ;

Aangezien de gemelde overeenkomst den zelfden dag gesloten is geworden, en dat de verzekeringsmaatschappij uitdrukkelijk ver-

klaarde dat de verzekering der burgerlijke verantwoordelijkheid tegenover het werkvolk en tegenover derden een bijvoegsel uitmaakt aan de landbouwpolis ; dat het bovendien uitdrukkelijk en ten strengste overeengekomen was (art. 6) dat de algemeene en bijzondere voorwaarden, der landbouwverzekeringspolis toepasselijk zijn op de bijgevoegde overeenkomst met dit gevolg dat het niet naleven van een of andere der verplichtingen, spruitende, hetzij uit de landbouwpolis, hetzij uit haar bijvoegsel, alle aanspraak op de gewaarborgde vergoeding doet verliezen ;

Aangezien beide alzo ongetwijfeld de aangegane verzekeringen beschouwden als vormend één enkel geheel, waarvan noch het risico, noch de premie, vatbaar waren voor splitsing ;

Aangezien deze zienswijze overigens overeenstemt met den uitleg aan de bestaande wet door het ministerieel rondschrijven van 26 Juni 1905 gegeven, en uitdrukkelijk vervat is in de beweegredenen der wet van 18 Juni 1930 ;

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank, zetelende in graad van beroep, ontvangt het beroep, en rechtdoende, zegt de premie niet vatbaar voor splitsing, vernietigt het vonnis waartegen beroep, ontslaat beroeper van de hem opgelegde veroordeeling, verzendt hem, zonder kosten van beide rechtsgedingen, en legt deze ten laste van hooger gedaagde in beroep.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

8° KAMER. — 11 OCTOBER 1933.

Voorzitter : M. de Baer.
Rechters : MM. Vrestraeten en Van den Bril.

ONDERHOUD VAN BIJZIT. — GELDELIJKE STEUN GEEN NOODZAKELIJK BESTANDDEEL VAN HET WANBEDRIJF. — BEWIJSKRACHT VAN ALLE RECHTSMIDDELEN. — ECHTELIJKE WONING.

Als element van het wanbedrijf van onderhoud van bijzit wordt geenszins vereischt dat de bijzit zou geldelijk onderhouden zijn ; het onderhouden van geslachtsbetrekkingen is voldoende.

Onderhoud van bijzit kan daar alle middelen van recht bewezen worden.

Als echtelijke woonst geldt elk verblijf waar de plichtige zich thuis bevindt, vooral wanneer dit zijn eenig en werkelijk verblijf is, en zelfs indien het onder andermans naam ingeschreven of gehuurd is.

V. t/ Op Min.

Aangezien door het onderzoek der zaak beezen is dat de betichte gedurende ettelijke maanden en wel namelijk gedurende de maanden Januari en Februari van het jaar 1933 met de genaamde R., eene beenhouwerij uitgebaat heeft en met haar in hetzelfde huis samengewoond, dat overigens de door den heer Commissaris bij de rechterlijke opdrachten Verhoeyen uitgevoerde huiszoeking en de scheikundige ontleding van vlekken die het in het door het koppel beslapen bed gevonden linnen bezoedelden nog verder uitmaken dat geslachtsbetrekkingen wel degelijk daar voltrokken werden ;

Aangezien te vergeefs betichte inroept dat de genaamde R. door hem nooit onderhouden werd en beweert dat integendeel het zij is die de huishuur van hun gemeene woning betaalde en die hem zijn loon uitkeerde ;

Aangezien dit stelsel echter van alle belang ontbloomt is wanneer men beseft dat betichte zijn eenig en werkelijk verblijf bij gezegde vrouw gevestigd heeft, zich bij haar als te huis bevond en zich tegenover haar gedroeg juist als zouden zij zijn echtgenoot geweest zijn. (Brussel, 15 December 1931, Rev. Dr. Pén. 32, p. 145 ; Schuind, Traité de Dr. Pén. p. 119 ; Nypels en Servais T. III, p. 555, N° 5).

Dat bijgevolg de door de wet vereischte bestanddeelen verwezenlijkt zijn en betichte niet tegenstaande zijn voorzorgmaatregelen, aan de straf niet kon ontsnappen ;

Aangezien er verzachtende omstandigheden bestaan, spruitende uit het gemis van vroegere veroordeeling van denzelfden aard ;

Gezien de bepaling van het artikel 194 van het wetboek van rechtspleging in strafzaken 1, 7, van het strafwetboek, en de wet van 2 Januari 1924.

Om deze beweegredenen

en bij toepassing van artikels 389.390.85.40 van het Strafwetboek, door den Voorzitter aangeduid ;

Rechtdoende bij tegenspraak ;

Verwijst de Rechtbank de betichte tot eene geldboete van 50 fr. en tot de kosten van het proces, beloopende in het geheel tot de som van 649.21 fr. En aangezien de kosten de drie honderd frank te boven gaan. Gezien art. 1, 2, 4e en 5 der wet van 27 Juli 1871, en art. 47 van het Strafwetboek, zegt dat die kosten invorderbaar zullen zijn bij lijfswang, bepaalt den duur van deze op eene maand...

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

4° KANTON — 9 AUGUSTUS 1933

Voorzitter : M. V. De Keyser.
Pl. : Mters Kiebooms en Ed. Lemmens.

WERKONGEVAL : TRAUMA-NEUROSE. — REGELING VOLGENS DE FEITELIJKE WERKONBEKWAAMHEID OP HET OOGENBLIK DER HEELING. — GENEESKUNDIGE REGELING IN STRID MET DE WET.

Het slachtoffer van een werkongeval lijdende aan trauma-neurose en hierdoor 100 % werkonbekwaam heeft recht op eene vergoeding berekend op dit percent, niettegenstaande de deskundige de meening toegedaan was dat eene vergoeding berekend op 60 % de beste geneeskundige oplossing was.

Mertens t/ Royal Exchange.

Aangezien de door ons aangestelde deskundige uit zijn onderzoek gemeend heeft te moeten vaststellen dat aanlegger als gevolg van zijn werkongeval van 6 October 1931 lijdt aan trauma-névrose ; dat het geval moet geregeld worden op grond eener blijvende werkonbekwaamheid, deze ingang genomen hebbend op 15 December 1932 ;

1° Aangezien voor wat den grond dier blijvende onbekwaamheid betreft, de deskundige in zijn verslag verklaart : Wij zijn ervan overtuigd dat aanlegger zooals hij zich thans voor ons bevindt, eene absoluut nietswaardige werkkraacht vertegenwoordigt, dus dat hij werkelijk behept is met 100 % werkonbekwaamheid ;

Aangezien de deskundige, niettegenstaande die formeele bevestiging van algeheele onbekwaamheid, voorstelt de aan aanlegger toekomende vergoedingen te regelen op grond eener onbekwaamheid van 60 % ;

Aangezien de reden welke hij kennen laat om zijne zienswijze in deze te verrechtvaardigen, misschien wel eenige waarde kunnen hebben in geneeskundig opzicht doch van geen tel mogen zijn ten aanzien van de toepassing der wet ; deze regelt bestaande toestanden, laat de mogelijkheid bestaan eene getroffen of opgelegde regeling te herzien binnen eene bepaalde tijdsruimte, als er zich iets nieuws en onvoorziens voordoet, maar kan niet gedoogen dat eene wettelijk gebrekkige regeling zou aangewend worden als een soort mogelijk geneesmiddel ; trouwens indien in de voorgestelde regeling in 't voorhandig geval, voor een probaat middel gehouden wordt dat verdere genezing zal bewerkstelligen, dan mag er naar den zin van de wet, niet meer gesproken worden van heeling ;

Aangezien de rechtvaardighedsreden waarop de deskundige tevens zijn voorstel steunt, allen grond mist en veeleer dit voorstel veroordeelt, want veel minder billijk is iemand slechts 60 % toe te kennen, die 100 % onbekwaam is, dan wel iemand slechts 60 % vergoeding te doen betalen, omdat misschien later geen recht op meer zou kunnen bestaan ;

2° Over het loon :

Aangezien aanlegger totnogtoe geen enkel bewijs heeft voorgelegd waaruit blijken zou dat hij inderdaad fr. 20.000.— aan loon verdient heeft binst het jaar dat zijn ongeval voorafging ; dat het desaanstaande dus noodig is tot nagezegd onderzoeksmiddel over te gaan ;

Om deze redenen :

Vooraleer uitspraak te doen over de vergoeding op dewelke hij dientengevolge recht heeft, bevelen aan aanlegger dat hij ter tafel neerleggen zal zijn loonboekje betreffende de periode die voor het berekenen van die vergoeding in aanmerking komt ;

Verzenden de zaak ten dien einde naar onze zitting van Woensdag, 6 September a.s.

Voorbehouden de kosten.

Alzo werd dit vonnis uitgesproken te Antwerpen in openbare zitting van Woensdag, 9 Oogst 1933.

NOTA : Aanlegger, werkzaam als essayeur in de werkplaatsen van de General Motors, om de autos te beproeven, werd op een zeker oogenblik gevat tusschen twee autos. Het opgelopen letsel was reitelijk niet zoo erg, doch het slachtoffer zou zich hebben voorgesteld een zeer ernstig trauma te hebben opgelopen. Bij de objectieve, tamelijk geringe letsels, voegde zich een psychisch proces onder vorm eener ernstige trauma-neurose van het depressieve type. De expert bevestigd dat het slachtoffer zooals het zich voor hem bevindt, eene absolute nietswaardige werkkraacht vertegenwoordigt, zegge 100 % werkonbekwaam. Doch daar de trauma-neurosen uitteraard pathologische toestanden zijn, vatbaar voor onbepaalde voortdurende en ook voor genezing op een oogenblik dat onmogelijk kan worden vastgesteld, zou zijn de geneeskundigen het over het algemeen eens om eene blijvende werkonbekwaamheid toe te kennen doch met een betrekkelijk gering percent. De ideale oplossing uit zuiver wetschappelijk oogpunt zou zijn de onmiddellijke definitieve regeling zonder hoop op herziening, door toekenning, niet eener rente maar van het kapitaal overeenkomst met eene werkonbekwaamheid van 60 %. Aldus de deskundige.

De Heer Vrederechter zegt terecht dat de oplossing door den deskundige voorgesteld in strijd is met de wet op de werkongevallen, welke een bestaande toestand regelt, en de mogelijkheid laat bestaan de getroffen regeling te herzien binnen een bepaalde tijdruimte. Het vaststellen der vergoeding

voortspruitende uit een werkongeval dient te geschieden rekening houdende met hetgeen de arbeider minder kan verdienen na zijn ongeval.

Aangezien het dus in tegenstrijd met den geest en den tekst van de wet zou zijn een mindere vergoeding toe te kennen onder voorwendsel dat daardoor de genezing van aanlegger zou bevorderd worden, (Tournai, 1 Maart 1913, Rev. Demeure, 1913. 160) of rekening te houden met eene gebeurlijke verbetering, zijnde een toekomstig en onzeker feit (St-Joost-ten-Noode, 5 November 1913, Tr. & Dr. t. l. 143. — Soignies, 19 April 1914, Tr. & Dr. t. l. 318. — Vlasschaert c/ Provincies Réunies, Wavre 24 Februari 1917, onuitgegeven. — Briarts c/ Hierts, Hasselt, 2 Juli 1912, onuitgegeven. — Zie rechtspraak in het Répertoire de jurisprudence des accidents du travail, 1903-1912 : V. Evaluation d'incapacité, 8-22-23 ; Pand. Belges V. Risque professionnel, 1283, 1284 ; Journal des Juges de paix, 1906, bl. 546, 1907 bl. 301 en 637, 1908 bl. 160 ; Revue des acc. du travail 1907, bl. 77 en 281, 1908 bl. 69).

L. K.

VREDEGERECHT 1° KANTON ANTWERPEN

27 SEPTEMBER 1933.

Vrederechter : M. Raynaud.

HUUR. — HANDELSHUURCELEN. — WET VAN 5 OOGST 1933. — AANDUIDINGEN VAN WELSTAND IN HOOFDE VAN DEN HUURDER. — NIET TOEPASSELIGHEID DER WET.

Wanneer de huurder, korten tijd voor de indiening eener vraag in huurvordering, een onroerend goed heeft aangekocht mits den prijs van 120.000 fr. waarop hij 50.000 fr. met gereede penningen heeft betaald, mag niet aangenomen worden dat de voordeelen, opgeleverd door het verhuurde goed, blijkbaar buiten verhouding zouden staan met den huurprijs, en mag bijgevolg de wet van 5 Oogst 1933 niet toegepast worden.

Corijn-Verbist t/ Simoens-Jacobs

Aangezien de eisch strekt ten einde voor recht te hooren bepalen dat, vanaf 1 April 1933, de maandelijksche huurprijs van het handelshuis, staande en gelegen te Antwerpen, Dambruggestraat n° 29, alle lasten inbegrepen, vastgesteld wordt op duizend frank, of elke andere som door de Rechtbank vast te stellen ; diensvolgens de verweerder zich te hooren veroordeelen aan eischer terug te betalen, te rekenen met 1 April 1933 zes maal 200 fr., te vermeerderen of te verminderen in den loop des gedings ; het al met de gerechtelijke intresten en de kosten.

Gezien het proces-verbaal van niet verzoeking, in dato 6 september 1933.

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluitselen.

Aangezien de eischer doet gelden tot staving zijner vordering, dat hij van den verweerder in huur heeft een handelshuis, staande en gelegen te Antwerpen, Dambruggestraat n° 29, mits fr. 1100.— per maand voor de drie eerste jaren en fr. 1200.— per maand voor het vervolg ; dat, wegens de economische omstandigheden, deze huurprijs blijkbaar buiten verhouding is met de voordeelen die aanlegger uit het genot van het verhuurde halen kan en billijk mag geschat worden op fr. 1000.— per maand, alle lasten inbegrepen ; dat de maandelijksche huurprijs van den eigendom, van af 1 April 1933 dient gebracht te worden op fr. 1000.— per maand en de teruggave dient bevolen te worden der sommen die van af dien datum te veel betaald werden ; dat de verweerder een bevel voorafgaandelijk een pandbeslag heeft doen beteekenen in dato 5 September 1933 en dat met alle uitvoeringsmiddelen dient gestaakt te worden tot dat de Rechtbank zal beslist hebben over den vast te stellen huurprijs.

Aangezien blijkt uit de verklaringen der partijen dat, volgens mondelinge overeenkomst, de aanlegger in huur bekomen heeft van den verweerder een winkelhuis dienende tot likeurhandel en staande en gelegen te Antwerpen, Dambruggestraat n° 29 ; dat de huur begonnen is op 1 September 1928 en zal eindigen op 31 Augustus 1937 ; dat de huurprijs vastgesteld werd op fr. 1100.— per maand voor de drie eerste jaren en fr. 1200.— van af het vierde jaar ; dat buitendien alle belastingen en taksen, voor rekening zijn van eischer ; dat in het huis een kleinhandel gedreven wordt.

Aangezien eischer echter erkent onlangs een onroerend goed te hebben aangekocht mits den prijs van 120.000 fr., waarop hij 50.000 fr. met gereede penningen, betaald heeft.

Aangezien uit deze erkenenis voortvloeit dat de gang der zaken van eischer op de plaats waar het vastgoed gelegen is, hem toelaat zich behoorlijke inkomsten te verschaffen ; dat, niettegenstaande de economische omstandigheden, de voordeelen die eischer uit het genot van het verhuurde goed halen kan, niet blijkbaar buiten verhouding met den huurprijs zijn.

Aangezien het niet billijk zou wezen aan eischer een vermindering van den huurprijs toe te kennen die zijne winsten moeten verhoogen.

Om deze redenen :

Wij, Jozef Raynaud, Vrederechter van het eerste kanton der stad Antwerpen, verklaren de vraag niet gegrond ; wijzen eischer af en veroordeelen hem tot de kosten van het geding ;

Verklaren ons vonnis uitvoerbaar niettegenstaande hooger beroep en zonder borgtocht.

De strijd om de Vervlaamsching van het Gerecht

Dagorde gestemd door de Vlaamsche conferentie der balie van Antwerpen

De Vlaamsche Conferentie der Balie vergaderd op Woensdag, 25 October 1933.

Na kennis genomen te hebben van zekere manifesten waarin tegen het wetsontwerp tot vervlaamsching van het Gerecht wordt sieling genomen ;

Overwegende dat het wetsontwerp zooals het aangenomen werd door de Kamercommissie, de mogelijkheid opent om binnen afzienbaren tijd tot een gezonde eentalige rechtsbedeeling te komen in de Vlaamsche gewesten ;

Overwegende dat het beginsel der eentaligheid van het Vlaamsche land, dat door het Parlement werd aangenomen voor het onderwijs en het bestuur, evenzeer moet gelden voor het gerecht ;

Overwegende dat de rechtsbedeeling een van de allergewichtigste factoren is van de cultuur van een volk en het dringend vereischt is dat het rechtswezen in de Vlaamsche provincies onverwijld volledig Vlaamsch worde, opdat een gezonde en gave Vlaamsche cultuur zou kunnen tot bloei komen ;

Overwegende dat, zoo de bestaande toestanden het noodzakelijk maken, dat er ter bescherming van alle verworven rechten, een overgangperiode zou worden aangenomen gedurende dewelke de advocaten, ingeschreven vóór 1 Januari 1926, nog zouden gerechtigd zijn zich te bedienen van de Fransche taal voor de pleidooi, toch in geen geval dezen datum van 1 Januari 1926 zou mogen gewijzigd worden en het uitgesloten dient te zijn dat de erfdienstbaarheid die daardoor aan de Vlaamsche rechtspleging wordt opgelegd, nog verzwaaard worde ;

Keurt scherp de houding af van die confraters die door het onderteekenen van zekere manifesten tegen het in bespreking zijnde wetsontwerp blijk geven van hun volledig onbegrip der sociale en culturele belangen van het Vlaamsche volk ;

Drukt den wensch uit dat het wetsontwerp der Kamercommissie ongewijzigd door het Parlement zou worden aangenomen.

Rond het manifest van de «Conférence du jeune barreau» te Antwerpen

Onze beschouwingen in het R. W. van 22 October over het manifest verspreid door de « Conférence du Jeune Barreau d'Anvers » zijn in het midden der Antwerpsche Balie druk besproken geworden. Naast talrijke blijken van instemming ontvingen we ook een schrijven van Mr A. Le Paige, dat we volgaarne hieronder publiceeren.

* * *

Aan de Redactie van het Rechtskundig Weekblad.

Waarde Confraters,

Ik heb met veel belangstelling in uw nummer van 22 Oktober II. het opstel gelezen met titel « Het Manifest van de «Conférence du Jeune Barreau d'Anvers», in hetwelk uwe achtbare redactie een scherpe critiek uitoefende op een schrijven dat een zeker aantal onzer Antwerpsche confraters aan de leden van Kamer en Senaat gericht hebben.

In dit opstel wordt namelijk aan de onderteekenaars van dit schrijven verweten van niets begrepen te hebben aan de Vlaamsche beweging ; het « factum », zooals U schrijft, zou geen rekening houden met reeds bestaande wetgevende hervormingen en zoo zouden de besluiten ervan zonder belang en zonder praktische waarde zijn ; het zou daarbij ook van alle idealisme ontbloot zijn en slechts door een « eng egoïsme » ingegeven geweest zijn.

Het wordt dan ook vergeleken met zeker manifest van 1888, over hetwelk Prof. Fredericq met recht een streng oordeel had gevel.

In mijne hoedanigheid van onderteekenaar van het schrijven tot de Kamer gericht (en dat, - het weze hier opgemerkt - niet uitgaat van de « Conférence du Jeune Barreau ») acht ik mij bedoeld door de beoordeelingen van uw artikel en denk ik wel het recht te hebben U te vragen het huidig antwoord te willen inlassen in uw blad op zelfde plaats en in zelfde karakters gedrukt als diegene die gebruikt werden voor uw opstel.

Ik zal mij daarbij tot de volgende opmerkingen bepalen :

1°/ Wanneer het manifest van 1888 zich tegen elke vervlaamsching verzette, neemt het schrijven dat thans aan de Kamerleden gestuurd wordt het princip der algeheele vervlaamsching van de rechtsbedeeling in het Vlaamsche gedeelte van het land aan.

Het schijnt dan wel onmogelijk het « volstrekt gelijkaardig » te verklaren met het « beschamend stuk » van 1888, des te meer dat de opstellers van het huidige schrijven ondubbelzinnig de hoop uitdrukken dat iedereen, binnen kort, aan den opbouw van de jonge Vlaamsche rechtswetenschap zal kunnen bijdragen.

Dat dit geen louter gezegde is, maar wel met de feiten overeenstemt, daarop zal door mij die reeds het genoegen had aan uw eerste nummers mede te werken, geen nadruk moeten gelegd worden.

2°/ Eens het princip van de vervlaamsching van het gerecht door de onderteekenaars van het schrijven gehuldigd, was het hen dan niet geoorloofd zekere wijzigingen aan de Wetgevende Macht voor te stellen, zich steunend op, volgens hen onbetwistbare feiten, en namelijk op een zekere verspreiding der Fransche taal in bepaalde middelen der Vlaamsche steden

Deze toestand, die in uw opstel niet ontkend is, wordt er in aanschouwd als een anomalei die schadelijk is of kan worden voor de samenleving en daarom veranderd dient te worden, zelfs bij middel van dwangmaatregelen.

De Wet op het gebruik der talen voor het Gerecht is dan niets dan een dier dwangmaatregelen, die tot doel hebben de culturele eenheid van het Vlaamsche volk te bespoedigen.

Dat, uit een sociaal oogpunt beschouwd, de eenheid van cultuur voor een volk een noodzakelijkheid is, zal niemand betwisten en meer dan wie ook betreurt ik dat een taalverschil een kloof heeft gegraven — of haar nog komt verdiepen — tusschen zekere klassen van de maatschappij.

Maar zulk een toestand dien men zoo gemakkelijk voor een naaste toekomst kan verhelpen met een wetgeving zooals de jonge wetgeving op het onderwijs, dient misschien niet zoo radikaal veranderd in gerechtszaken.

Want de huidige organisatie van het gerecht moet zich aan de huidige toestand van de rechtsonderhoorigen aanpassen.

In dezen huidige toestand kan men zich dan afvragen waarom een minderheid, waarvan het bestaan niet ontkend wordt, beroofd zou kunnen zijn van een recht dat zij tot hertoe steeds heeft gehad, dat van berechtigd te worden in de taal waarvan zij gebruik maakt in haar gewone levensomgeving.

Of die bestaande rechten van een gedeelte van de bevolking voor wat de rechtsbedeeling betreft wijken moeten voor de hogere belangen van de meerderheid op cultureel gebied is natuurlijk een kiesche vraag die des te moeilijker te beslissen is daar de belangen die tegenover elkaar staan van verschillende aard zijn.

De verdrukking van de rechten van een minderheid, omdat zij slechts een minderheid is, kan dan zeer goed als een onnoodige en steeds gevaarlijke aanval tegen de persoonlijke vrijheid aanzien worden en degene die heden om de taaleenheid van het volk alle vrijheid in het gebruik der talen willen verbannen, zullen misschien binnen enkele jaren met verbazing of zelfs verontwaardiging waarnemen dat men om wille van de culturele eenheid van het volk, allen godsdienst uit de scholen of om wille van de raseenheid, alle vreemdelingen uit het land zal willen verbannen...

Ik laat dan ook de vraag in het midden of men, van een sociaal oogpunt uit, in die omstandigheden, ja dan neen, gelijk zal hebben, maar wil slechts hier den nadruk erop leggen dat velen tusschen de confraters die het door uw opstel bedoelde rondschrjven ondertekenden, slechts handelden omdat zij getrouw blijven aan het ideaal van persoonlijke vrijheid en dat men ze dan toch niet zonder een zekere lichtzinnigheid mag beschuldigen, als « eenige bekommernis », de « verdediging van voorrechten te hebben », bijzonder dan wanneer zij zelf het princip der algeheele vervlaamsching der rechtspleging, tegen hun gewoonten en misschien ook hun belangen in, zelfs in hun manifest hielden.

3°/ Maar op het tot hertoe besprokene komt het eigenlijk niet op aan.

Het manifest bevat een voorstel van wijziging van het wetsontwerp dat zulk een schreeuwend onrechtvaardigheid van dit ontwerp verbeterd, dat ik niet begrijpen kan hoe het aan een advocaat mogelijk was er zijn handteekening voor te weigeren.

Iedereen weet immers dat een zeker aantal onzer confraters om wille van zekere omstandigheden, die wij niet te onderzoeken hebben, een opvoeding ontvingen, die hen geheel en gansch in de onmogelijkheid zou stellen hun zaken in de Vlaamsche taal te behandelen.

Eens aangenomen dat dit een leemte daartelt, moet toch wel op het feit gewezen worden dat zij ten minste gedeeltelijk te wijten is aan het feit dat die confraters noch gedurende

hun middelbare studien, noch op de hogeschool, de gelegenheid hadden ze op voldoende wijze aan te vullen.

De Wetgever die dus verwaarloosd had het noodig onderwijs te scheppen en aan wiens onvoorzienigheid het bestaan van zulke toestanden te danken is, wil hen thans verplichten hun beroep op een zekere wijze uit te oefenen, dan wanneer zij het recht hadden verworven dit te vervullen overeenkomstig de wetgeving die bestond op het oogenblik dat zij hunne studien voltooiden.

Wij, advocaten, waarvan het bestaan slechts begrijpelijk is indien wij ons overgeven aan de verdediging van het recht, zouden dan juist toelaten dat zekere rechten met de voeten getreden worden, wanneer het rechten zijn van zekere confraters, dit is wanneer een tweede plicht, die der confraterniteit, ons zou verplichten ze te verdedigen.

Wie deze onrechtvaardigheid wilde verhinderen was dan wel verplicht het manifest te teekenen, daar er van geen andere zijde een enkel ontwerp voorgesteld werd om daar een wijziging aan te brengen. In tegendeel was het wetsontwerp meer dan eens, zelfs voor wat betreft de bekrachtiging van deze onrechtvaardigheid, als een volmaakt iets goedgekeurd geweest.

Het is nochtans moeilijk te bespeuren welk « hooger ideaal » het in stand houden van dit artikel van het wetsontwerp opeischte. Mangelde het mij aan confraterniteit dan zou ik misschien hier van « eng egoïsme » mogen spreken.

Maar dit zal ik gewis niet doen want de confraterniteit die, laat ons hopen, niet langer meer gestoord zal worden door die twisten, schijnt mij te kostbaar... des te meer daar ik meer op haar reken dan op art 13 van het decreet van 20 Juli 1831 op de drukpers om U te vragen dit « antwoord » te willen publiceeren.

A. LE PAIGE.

* * *

Wanneer wij volgaarne plaatsruimte verleen aan bovenstaand artikel is het eerst en vooral omdat Mr A. Le Paige niet enkel een van onze meest begaafde en bekwame jonge juristen is en tevens een van onze sympathiekste confraters waarvan wij de eerlijke openhartigheid zeer op prijs stellen, maar ook omdat het ons de gelegenheid geeft aan te toonen hoe verschillende Antwerpsche confraters het manifest van de « Jeune Barreau » geteekend hebben zonder in het minst akkoord te zijn met de beschouwingen die de handteekeningen voorafgaan.

Laten wij daarom eens den zin nagaan van hetgeen Mr A. Le Paige ons schrijft.

Eerst en vooral twee opmerkingen. Ten eerste, waarom in het ingezonden stuk deze in mora stelling om een « recht van antwoord » op te nemen? Niet enkel bestond hertoe geen grond, doch Mr Le Paige moest toch wel weten dat de redactieraad van het R. W. nooit zoo kleingeestig zou zijn ons blad niet beschikbaar te stellen voor alle eerlijke en ernstige polemiek. Ten tweede, hoe kan onze confrater beweren dat het manifest in kwestie niet zou uitgaan van de « Conférence du Jeune Barreau »? Heeft Mr Le Paige dan geen kennis genomen van het rondschrjven van deze vereniging gedateerd 14 October 1933. Ter inlichting weze het hieronder afgedrukt :

CONFERENCE
DU JEUNE BARREAU
D'ANVERS
Anvers, 14 octobre 1933.

Cher Confrère,

La loi sur l'emploi des langues en Justice sera l'une des questions discutées à la rentrée des Chambres.

Il nous a paru nécessaire de faire connaître à chacun des membres du pouvoir législatif la situation exacte que cette loi créera dans une ville comme Anvers. L'exposé ci-inclus nous paraît devoir répondre à ce besoin : il contient les principaux griefs contre le projet du rapporteur.

Nous pensons qu'il est opportun que cet exposé soit signé par le plus grand nombre possible d'avocats anversois. Nous nous permettrons de vous présenter une liste à signer : si nous ne vous rencontrons pas au Palais lundi ou mardi prochains, nous passerons par votre cabinet mardi après-midi 17 oct. Recevez, cher Confrère, l'assurance de nos sentiments confraternels.

PR LA CONFERENCE DU
JEUNE BARREAU D'ANVERS :
Le Secrétaire, Alex. DIECKXSENS
Le Président, F. DONNET
Le Vice-président, A. POPMONT

De opmerking van Mr Le Paige is dus enkel een vergissing. Deze vergissing is misschien uitlegbaar wanneer men weet dat het bestuur van de « Conférence du Jeune Barreau » haar rondschrjven met den tekst van het manifest niet aan alle leden van deze vereniging heeft gezonden. Inderdaad, de talrijke Vlaamschgezinde Antwerpsche advocaten, die uit confraterniteit lid zijn van de « Jeune Barreau », hebben het exemplaar in kwestie niet ontvangen. Misschien wilde het bestuur op die wijze alle Vlaamsche tegenwerking vermijden en zooveel

mogelijk handteekeningen bij verrassing verzamelen. Waarschijnlijk had ook het bestuur niet op Mr Le Paige gerekend voor de onderteekening van het stuk en was hij, evenals een eenvoudig flamingant, niet waardig geoordeeld het ontwerp te ontvangen.

De uiteenzetting van onzen confrater toont aan dat de ontwerpers van het manifest wel reden hadden te veronderstellen dat Mr Le Paige zich geenszins met hunne beschouwingen zou kunnen vereenigen. Er doet zich inderdaad een zeer scherpe tegenstelling voor tusschen den tekst van het manifest en het schrijven van onzen confrater.

Doch laten wij eerst de feitelijke gegevens van het schrijven onderzoeken.

In 1888 zegt Mr Le Paige zonden de Antwerpsche advocaten inderdaad een « beschamend » stuk naar de Kamer, omdat het zich tegen alle vervlaamsching verzette, maar het manifest dat thans onderteekend is geworden « neemt het princip der algeheele vervlaamsching van de rechtsbedeeling in het Vlaamsch gedeelte van het land aan. »

Beide beweringen zijn vergissingen. Het stuk van 1888 kon zich niet tegen « alle vervlaamsching » verzetten daar door de wet van 1873 reeds in ernstige mate het gebruik der Nederlandsche taal in strafzaken was opgelegd geworden. Waarover ging het in 1888? Coremans verdedigde toen met klem het beginsel dat de advocaat de taal moest spreken die door den betichte begrepen werd, beginsel dat voor al door Minister Bara werd bestreden en dat trouwens door de Kamer verworpen werd.

Ziehier nu de bijzonderste zinsnede uit het verzoekschrift van 1888 zooals wij het vinden in het verslag der Kamerzitting van 28 November 1888 : « ... vous prie unanimement de voir rejeter, dans l'intérêt même des prévenus et de la justice, les avocats de plaider en flamand pour les prévenus ne connaissant que cette langue ». En wanneer men zich rekenschap wil geven van den geest die in 1888 dit manifest heeft ingegeven hoeft men slechts de brochure te herlezen die in dit jaar werd uitgegeven door de « Conférence du Jeune Barreau d'Anvers » getiteld « La question de l'emploi de la langue flamande en matière répressive », waarin verslag wordt uitgebracht over de zitting van de conferentie die plaats had op 30 November 1888. Men leze daar de uiteenzettingen tegen het toenmalige wetsvoorstel voorgebracht door Delvaux, Castelein, Schicks, Van Calster en Dumercy en daarnaast de gloedvolle en schitterende verdediging van dit voorstel door Adolf Pauwels en Hector Le Bon, om er zich dadelijk rekenschap van te geven dat de redenen die toen tegen het Vlaamsch rechtsherstel werden aangevoerd volstrekt dezelfde zijn als diegene die vandaag in het stuk van de « Jeune Barreau » worden ontwikkeld. Men zou onmogelijk kunnen volhouden dat er eenig onderscheid bestaat tusschen de mentaliteit der bekampers van de wet van 1889 en deze van de ontwerpers van het laatste manifest. Het is dezelfde bewering van de absolute afwezigheid van eenigen grief die wordt ontwikkeld, dezelfde grondgedachte, het primaat van de willekeur van den advocaat, die vooropgesteld wordt en hetzelfde onbegrip van het Vlaamsch cultureel belang dat zich openbaart.

Tusschen 1888 en 1933 is de geesteshouding van onze Franschgezinde confraters niet in het minste gewijzigd, schijnt er niets gebeurd te zijn, en hebben zij niets geleerd. Wanneer Mr Le Paige de brochure van '88 met het laatste manifest wil vergelijken zal hij dit zonder eenigen twijfel erkennen.

Doch, hoe vergist zich onze confrater waar hij beweert dat het stuk van de « Jeune Barreau » het beginsel der vervlaamsching van het gerecht zou huldigen. Het gezond princip « gewesttaal-voertaal » wordt integendeel in het manifest op de hardnekkigste wijze bekampt. Tusschen de Vlaamsche en de Waalsche streek is volgens de ontwerpers geen enkele vergelijking mogelijk. Zij erkennen dat voor de kleine en onbeduidende zaken (vredegerecht, werkrechtssraad) het gebruik van het Nederlandsch zich in belangrijke mate heeft ontwikkeld, doch zoodra een proces van eenig belang is, vinden de onderteekenaars het slechts natuurlijk dat alles in het Fransch geschiedt. Zelden zagen wij op meer onverholten wijze het euvel blootgelegd waaraan Vlaanderen lijdt : de kloof tusschen rijk en arm, tusschen beschaafd en primair door middel van de taal. En de onderteekenaars van het manifest vinden zulks natuurlijk en gewenscht en smeeken de parlementsleden dit onderscheid in stand te houden.

Mr Le Paige zelf ziet echter zeer goed het betreurenswaardige van deze toestand in en hij zegt uitdrukkelijk dat van uit sociaal oogpunt de culturele eenheid van een volk een noodzakelijkheid is. Maar dan is het ook onbegrijpelijk dat onze confrater zich juist schaart onder de vaan van diegenen die dit beginsel niet willen erkennen en die al doen wat in hun macht is om den toestand dien Mr Le Paige als ongewenscht erkent te bestendigen.

Nog meer onbegrijpelijk is het dat Mr Le Paige de jongste wetgeving op het gebied van

onderwijs volkomen goedkeurt maar het oordeel uitdrukt dat dezelfde regeling niet zoo radikaal in rechtszaken zou moeten doorgedreven worden.

Naar ons oordeel is voor de gaafheid der Vlaamsche cultuur de vervlaamsching van het gerecht nog oneindig veel belangrijker dan deze van het bestuur en het onderwijs juist vanwege den zeer grooten socialen invloed die, op alle gebied, in onze samenleving uitgaat van den juristenstand. Het is niet zonder reden dat de hervorming voor wat het Gerecht betreft zoo lang mogelijk is uitgesteld geworden en dat op dit gebied slechts thans aan den Vlaamschen rechtseisch voldoening zal geschonken worden, nadat sedert 1840 reeds, in het Vlaamsch petitionnement, een Vlaamsch gerecht in het Vlaamsche land werd geëischt. Geen sociale stand is zoozeer vervreemd aan het volk als die der juristen, nergens is de verfransching zoozeer doorgedrongen als in de magistratuur en de Balie en vandaar ook dat uit die middens steeds het scherpste verzet opdaagt, telkens er spraak is iets aan den bestaanden toestand te wijzigen en de kloof tusschen het Vlaamschsprekende volk en de verfranschte juristenstand eenigszins te overbruggen.

De juristen echter zijn niet enkel diegenen die zich onledig houden met de rechtsbedeeling, zij vervullen in elke gemeenschap een zeer uitgebreide taak; velen onder hen bekleden vooraanstaande posten in het politieke leven en spelen een gewichtige rol in het bestuur van alle openbare lichamen; door hunne tusschenkomst in alle belangrijke betwistingen oefenen zij ook een zeer grooten invloed uit op het handels- en nijverheidsleven. Op al die gebieden drukt een verfranschte juristenstand den stempel der volksvervreemding. Een Vlaamsche juristenstand daarentegen zou meer dan wat ook bijdragen tot de vervlaamsching van het openbaar leven in al zijn hogere uitingen.

Daarom juist is de strijd zoo scherp en is het verzet tegen de vervlaamsching van het rechtswezen zoo heftig.

Ten slotte betwist Mr Le Paige dit alles niet en stelt hij zich slechts de vraag of het ideaal der persoonlijke vrijheid het moet afleggen tegen dit hooger volksbelang en hij geeft als uiteindelijke reden van zijn onderteekening van het manifest een gevoel van confraterniteit en sympathie voor diegenen onzer confraters die moeilijk hunne zaken in de Vlaamsche taal zouden kunnen behandelen.

Dat wij allen dit laatste gevoel deelen blijkt uit de omstandigheid dat het wetsontwerp aan niemand, die de gelegenheid niet gehad heeft zich in de Nederlandsche taal te bekwamen, de verplichting oplegt van deze taal voor de pleidooi gebruik te maken.

Doch de persoonlijke vrijheid! Hoe weinig hebben diegenen het recht zich erop te beroepen die gedurende jaren de persoonlijke vrijheid van de Vlaamsche menschen in hun eigen land verguisd hebben, die zich ten allen tijde halstarrig verzet hebben tegen alle maatregelen die aan de Vlamingen wat « persoonlijke vrijheid » zouden geschonken hebben, die zich thans erover beklagen dat ze geen gelegenheid hadden Nederlandsch te leeren, doch die de hevigste tegenstanders waren van de vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool! Persoonlijke vrijheid is een zoozeer misbruikt woord. Wanneer het beteekent de gezonde opbloei, het onbelemmerd uitleven van een mensch in zijn natuurlijk midden, op een wijze die hem toelaat van zijn medemenschen het maximum geestesbeschaving en gemoedsadel in zich op te nemen en dan weer op zijn omgeving zijn gaven van hart en verstand te laten inwerken, dan zijn wij Vlaamschgezinden sinds het begin der Vlaamsche beweging de eenige ware aanhangers der persoonlijke vrijheid.

Maar beteekent dat woord daarentegen de heerschappij van een kleine groep, door stand en fortuin aan het volk vervreemden, die zich afzonderen van hunne medemenschen en er misprijzend op neerzien, die er zich een glorie van maken de volkstaal niet te willen kennen en er niet in het minst bewust van zijn dat zij tegenover mindere menschen plichten te vervullen hebben, dan ontzeggen wij dezen het recht beroep te doen op een « persoonlijke vrijheid » die voor hen niets anders beteekent dan willekeur, heerschzucht en eigenbelang.

Doch wij weten zeer goed dat onze confrater Mr Le Paige deze laatste meening niet toegedaan is en dat dit ook niet het geval is van zooveel anderen die het manifest teekenden. Hun goed hart doet hen slechts denken aan het persoonlijk geval van enkele confraters die door de nieuwe wetgeving eenigszins zouden kunnen gehinderd worden. Doch dit is slechts eene van de voorbijgaande en tijdelijke fenomenen van elke overgangperiode. Er dient verder gezien te worden. En wanneer Mr Le Paige dit doet staat hij met ons, die bewijst zijn schrijven volkomen.

Wij zijn dan ook gerechtigd te onderlijnen dat er zich een absolute tegenstelling voordoet tusschen de beschouwingen van het manifest van de « Jeune Barreau » en het schrijven van Mr Le Paige. En al prikt zijn handteekening ook op het stuk, zijn eerlijke verklaring toont ons dat de beweegredenen die hem hebben doen handelen volkomen vreemd zijn aan de drijfveeren van de ontwerpers van het manifest.

DE REDACTIE.

TERECHTWIJZING

Zooals blijkt uit bovenstaande beschouwingen is Mr A. Le Paige, die nochtans het manifest van de « Jeune Barreau » heeft ondertekend, het volstrekt niet eens met de motieven die de ontwerpers van het manifest hebben willen huldigen. Hij verklaart zich volledig t'akkoord met het beginsel der volledige vervlaamsching en wenscht enkel uit confraterniteit met enkele confraters die thans minder goed de Nederlandsche taal kennen den datum der verplichte Nederlandsche pleidooi voor de jonge advocaten wat te zien verschuiven. Men mag dus gerust besluiten dat Mr Le Paige geenszins zou mogen vermeld staan tusschen de onderteekenaars van het manifest.

Dit is nog veel meer het geval met Mr Alfred Roelens, die ook tusschen de onderteekenaars vermeld stond en wiens handteekening op zeer eigenaardige wijze werd verkregen, zooals blijkt uit hieronderstaand protest van Mr Roelens zelf, verschenen in « La Métropole » van 23 October i.l.

* * *

« De heer Alfred Roelens, advocaat, lid van den Antwerpschen provincieraad, zendt ons volgende brief :

In uw uitgave van heden publiceert u, onder den titel « Het taalgebruik in gerechtszaken » den tekst van een protest uitgaande van een lid der Balie, handelende onder den dekmantel van het anonymaat.

U hebt achter deze publicatie een lijst handteekeningen afgekondigd en, noodzakelijkerwijze doet u veronderstellen dat elke onderteekenaar het volledig eens is met het geheel der beschouwingen uiteengezet in het protest.

Ik veroorloof mij, voor wat mij betreft, de toestand duidelijk te maken, terwijl ik beroep doe op uw loyaliteit om aan deze terechtwijzing de publiciteit te geven welke zij vereischt.

Wanneer mij de tekst van het schrijven ter onderteekening werd voorgelegd heb ik geweigerd er mijn handteekening onder te plaatsen om reden van de beschouwingen die de wenschen, vermeld in fine van het schrijven, voorafgingen.

's Anderendaags heb ik het bezoek ontvangen van een confrater en deze heeft mij een blad voorgelegd, waarop de voorafgaandelijke tekst van het protest niet vermeld was, doch enkel de toetreding voorzag tot de wenschen uitgedrukt door den ontwerper van het protest.

Ik heb dit blad geteekend, niet zonder mijne afkeuring te hebben uitgedrukt ten aanzien van de motieven ontwikkeld in het schrijven gericht aan de leden van onze wetgevende vergaderingen.

Indien ik mij partijganger verklaard heb van een regiem van vrijheid voor het gebruik van eene onzer beide landtalen in de pleidooi, is dit niet om de ongegrondheid van het principieel « gewesttaal-voortaal » te verstevigen, noch om het niet bestaan van grieven en misbruiken te bevestigen en nog minder om te verkondigen dat het Gerecht moet beantwoorden aan de vereischten der advocaten, alvorens te beantwoorden aan de rechtmatige eischen van het volk waaruit het Gerecht voortspuit.

De eerbied dien ik koester voor onze beide landtalen, een geest van breede verdraagsaamheid en ook van confraterniteit, volstaan om mijne toetreding te rechtvaardigen tot den wensch uitgedrukt door zekere leden van onze Balie.

Aanvaard,..... »

* * *

Zooals men ziet is Mr Roelens het volstrekt niet eens met het manifest en had hij zelfs geweigerd het hem voorgelegd stuk te teekenen! De wijze waarop zijn handteekening dan toch werd bekomen, enkel voor den wensch, doch niet voor de beschouwingen, laten wij eenieder zelf overwegen en beoordeelen... Dit alles belet niet dat in de pers en in alle publicaties betreffende het manifest van de « Jeune Barreau » de naam van Mr Roelens eenvoudig onder heel het manifest geplaatst werd!

Wanneer wij van de lijst der onderteekenaars de namen verwijderen van diegenen die slechts advocaat zijn door hun titel, doch die niet in het minst deel nemen aan het rechtswezen en nooit op het Gerechtshof verschijnen, en er dan eveneens de namen schrappen van diegenen die het eigenlijk volstrekt niet eens zijn met de beschouwingen van het manifest, maar die men bij verrassing een wensch heeft laten teekenen met het eenig doel de datum voor de verplichte Nederlandsche pleidooi van de jonge advocaten wat te verschuiven, wat zou er dan nog wel overblijven van heel die lijst?

Reeds zooveel zegden ons mondeling dat ze verschalkt waren geworden en dat ze het volstrekt zoo niet bedoeld hadden. Allen hebben echter niet den moed van Mr Roelens om dit eerlijk en oprecht aan het publiek ter kennis te brengen.

Het manifest van den Tuchtraad der balie van Gent

Dat het manifest van den Tuchtraad der Gentsche Balie tegen het wetsontwerp Marck niet overeenstemt met de gevoelens van zeer talrijke Gentsche confraters is algemeen gekend. Dat er ook in den schoot van den Tuchtraad heftig verzet opging tegen de gestemde motie blijkt uit het schrijven door Mr Zenner, lid van den Gentschen Tuchtraad, gericht aan « De Standaard » van 28 October i.l. en dat wij, met veel genoegen, hieronder overdrukken.

* * *

« In een artikel, gewijd aan den « strijd rondom de vervlaamsching van het gerecht », en verschenen in het nr 293 van uw blad op 20 dezer, lees ik dat de Tuchtraad der Advocaten-orde bij het Hof van Beroep te Gent « eene motie heeft bekend gemaakt waarin er getreurd wordt dat de oude toestand niet wordt gehandhaafd... », en gij vermeldt mijnen naam onder dezen der onderteekenaars van de « motie ».

» Ik houd er aan te doen aanmerken dat indien ik als lid van den Tuchtraad deel nam aan de stemming over den tekst die aanleiding geeft tot bovenbedoelde aanmerking, ik hem hoognaamd niet heb ondertekend.

» Uitgenoodigd zijne zienswijze te uiten over het ontwerp, heeft de Tuchtraad geantwoord door eene verklaring, welke, na bespreking, aangenomen werd bij meerderheid van stemmen. De raad had twee zijner leden aangewezen om, elk afzonderlijk, een verslag op te stellen dat dienen moest als inleiding der bespreking. De twee verslagen waren van volstrekt tegenovergestelde strekking.

» Ik was een der verslaggevers en verdedigde deze zienswijze dat de bestaande toestanden de schikkingen van het ontwerp volkomen wettigden en dat het wenschelijk was dat de algemeene strekking ervan de bijtreding zou behalen van den Tuchtraad onzer balie.

» Gij kent de genomen beslissing.

» Ik acht het voor 't oogenblik niet gepast in nadere bijzonderheden te treden over de bespreking en de uitgebrachte stemming. Hetgeen voorgaat zal, meen ik, volstaan om te bewijzen dat het ten onrechte is dat gij mij de bemerkingen toepast uitgebracht in bovenbedoeld artikel. »

(w. get.) J. ZENNER,

Advokaat bij het Hof van Beroep Gent.

Het Waalsche Standpunt

Onze confrater Paul Henry, advocaat bij het Beroepshof te Luik, heeft zoo pas eene brochure uitgegeven waarin hij het Waalsche standpunt uiteenzet in zake taalgebruik in gerechtszaken. Deze brochure is getiteld « L'Emploi des Langues en Matière Judiciaire ».

In het begin zijner studie ontwikkelt onze confrater kortbondig het standpunt der Waalsche juristen en hij juicht het beginsel toe dat in het wetsontwerp Marck wordt aangenomen, volstrekte eentaligheid van de Vlaamsche en Waalsche gebieden. De punten van het verslag der Kamercommissie waarmede Mr Henry zich niet kan vereenigen betreffen uitsluitend de taalgrensgemeenten en de onmogelijkheid voor de Waalsche magistraten om tot de hoogste posten der magistratuur op te klimmen zonder eenige kennis van het Nederlandsch. Voor de grensgemeenten eischt Mr Henry de onmiddellijke wijziging der provinciegrenzen om deze in overeenstemming te brengen met de taalgrens. Mr Henry geeft er zich wel rekenschap van dat de grenswijziging gepaard gaat met belangrijke vraagstukken die grondig moeten onderzocht worden doch hij vindt het mogelijk dat van nu af de grenzen van de rechterlijke arrondissementen en kantons zouden gewijzigd worden terwijl de bestuurlijke wijzigingen slechts later zouden geschieden.

Voor wat het Beroepshof van Luik betreft eischen de Walen ook de onmiddellijke afscheiding van Limburg van het gebied van het Beroepshof te Luik en Mr Henry stelt voor het gebied van Limburg te hechten bij het Hof te Brussel terwijl Henegouwen en Nijvel zouden gehecht worden aan het Hof te Luik waarvan eene afdeling te Bergen zou zetelen. Voor de Krijgsraden dient volgens onze confrater de tweetaligheid ook volstrekt geweerd te worden. Er dienen afzonderlijke kamers samengesteld. Voor het militaire Hof dienen er twee kamers te bestaan, een Fransche en een Nederlandsche, waar de magistraten uitsluitend hetzij de Fransche, hetzij de Nederlandsche taal hoeven te kennen.

Het is ook volgens Mr Henry volstrekt onaanneemelijk dat voor de hogere plaatsen aan het Cassatiehof alsook aan de Parketten-Generaal, de twee talen zouden kunnen vereischt worden, daar zulks deze plaatsen ongenaakbaar zou maken voor de Waalsche juristen.

Laat ons hierna volgend uittreksel onderstrepen dat door elken Vlaamschgezinde zal kunnen onderschreven worden :

« Nous estimons qu'il ne doit pas suffire, pour occuper des fonctions judiciaires en Wallonie de prouver par un examen que l'on connaît suffisamment la langue française pour comprendre les débats et rédiger

les jugements mais qu'il faut être de la région ou tout au moins avoir fait toutes ses études moyennes et supérieures en langue française ; on ne peut d'ailleurs rendre une bonne justice si l'on ne connaît pas la mentalité du peuple, si l'on ne la partage pas, si l'on n'est pas pénétré de sa culture ».

Wat zouden onze Franschgezinde confraters in Vlaanderen wel denken van de hiernavolgende meening van Mr Paul Henry, waar deze nog maar denkt op de mogelijkheid dat er in Wallonië van tweetaligheid zou kunnen kwestie zijn, iets waar natuurlijk niemand aan denkt :

« La Wallonie, quoiqu'en pensent MM. Marck, Van Cauwelaert, Sap et consorts, n'est pas encore mûre pour la colonisation.

Française depuis toujours, de cœur autant que de langue, elle entend le rester et le restera, dans le cadre belge si on ne lui rend pas la chose impossible, hors de lui si on persiste à vouloir la brimer ».

Mr Henry heeft zelf een wetsvoorstel uitgewerkt. Wij lichten er een alinea uit die Mr Henry zou willen inlассhen in art. 36 van het project :

2) « Nul ne peut, dans les provinces de la Flandre occidentale, de la Flandre orientale, d'Anvers, de Limbourg, et dans l'arrondissement de Louvain, être inscrit à un barreau ou nommé à une des fonctions judiciaires énumérées à l'alinéa précédent ou à celles de notaire s'il ne justifie qu'il a fait ses études moyennes et supérieures en langue néerlandaise ».

Zoo meenen het de Waalsche juristen. Welk geluk voor onze Franschgezinde confraters in het Vlaamsche land dat ze niet de Walen tegenover zich vinden doch enkel zachtzinnige en goedmoedige flaminganten, die bewijzen door het wetsvoorstel Marck hoezeer ze er aan houden dat alle verworven rechten geëerbiedigd worden.

Een Fiasco

Zoodra het geweldig succes gekend was geworden van de laatste vergadering van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden te Antwerpen, alsook de kranige motie welke door deze vereeniging van meer dan duizend juristen, was gestemd geworden, wilde onmiddellijk de « Fédération des Avocats Belges » een tegenzet wagen en door eene monstervergadering van alle Belgische advocaten stelling nemen tegen het wetsontwerp Marck.

Om te toonen in welken geest deze vergadering werd opgeroepen begon men met uitsluitend eentalige Fransche uitnodigingsbrieven aan al de confraters in het Vlaamsche land rond te zenden. Deze hebben dan ook een zeer waardige houding aangenomen. Gezien de miskenning van hunne taal in de uitnodigingsbrieven hebben ze zich in massa onthouden deze vergadering bij te wonen. Namens de Antwerpsche Confraters heeft het bestuur der Vlaamsche Conferentie der Balie het hieronderstaande schrijven gezonden aan den Heer Voorzitter der Fédération.

VLAAMSCHER CONFERENTIE

DER
BALIE VAN ANTEWERPEN 28 October 1933.

Geachte Heer Voorzitter
en Waarde Confrater,

Het Bestuur der Vlaamsche Conferentie van de Antwerpsche Balie is door talrijke van onze confraters, leden der Vlaamsche Conferentie en tevens van het Verbond der Belgische advocaten, gelast geworden u te laten weten dat zij zich verplicht zien de vergadering die belegd wordt a.s. Maandag niet bij te wonen.

Indedaad, al deze confraters hebben enkel eene uitnodiging ontvangen opgesteld in de Fransche taal en zij voelen zich ten zeerste gegriefd door het feit dat zij vaststellen hoe de Vlaamsche taal op de meest volstrekte wijze miskend wordt door het Bestuur van het Verbond der Belgische advocaten.

Wij veronderstellen dat de onthouding van onze Vlaamsche confraters u, in deze omstandigheden, geenszins zal verwonderen.

Wij zouden u zeer dankbaar zijn wanneer u van tegenwoordig schrijven lezing zoudt willen geven aan de vergadering en wij rekenen op uw rechtvaardigheidszin en op uwe confraterniteit opdat zulks in elk geval zou geschieden.

Met hoogachtingsvolle confraterniteits gevoelens.

NAMENS HET BESTUUR
DER VLAAMSCHER CONFERENTIE :

De onder-Voorzitter, De Voorzitter,
J. STRIJKERS. J. VAN DER PLANCKEN.

Aan den Heer Voorzitter van het
Verbond der Belgische Advocaten.

* * *

De vergadering had plaats Maandag in den namiddag en men kan zich moeilijk een grooter fiasco voorstellen.

Dan wanneer men had gehoopt een groot-sche vergadering bijeen te roepen die als tegenhanger zou kunnen gelden van deze belegd door den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden, was er nauwelijks zestig man aanwezig. De vergadering zelf is van het begin tot het

einde een ruzie geweest, waarin de meest uiteenlopende standpunten werden naar voren gebracht en die het spektakel vertoonde van de geweldigste verdeeldheid, iedereen zich slechts bekommerend om zijn eigen geval en zijn eigen belang.

Er werd eindelijk met veel moeite eene dagorde opgemaakt en de vergadering liet bij iedereen die ze bijwoonde een uiterst onverkwikkelijk gevoel.

Hoe heerlijk daartegenover de schitterende en geestdriftige vergadering van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden, waar in de opgepropte Assisenzaal van het Antwerpsch Gerechtshof honderden Vlaamsche juristen eenparig met liefde kwamen getuigen voor het Vlaamsche recht.

De cijfers van Mr Struye

Wij ontvingen nog van Mr P. Struye volgend schrijven :

Waarde Confraters,

Het schrijven van onzen geachten Confrater Mter Marck, hoe belangwekkend het ook kan wezen, geeft geen gepast antwoord op de vragen die ik gesteld had.

Het komt er niet op aan, te weten waar Mter Marck de door hem aangeduide cijfers en gegevens gehaald heeft — maar of deze cijfers en gegevens al of niet juist zijn, en of zij den feitelijken toestand van het arrondissement Brussel in 1933 of ten minste in 1920, al of niet weerspiegelen.

Om een einde te stellen aan deze polemiek en alle misverstanden te vermijden, zal ik zoo vrij zijn hieronder zes feiten op te sommen, waarover geene betwisting mogelijk zal zijn — en ik zal er geen commentaar aan bijvoegen.

Eerste feit : De achtbare H. Marck heeft in zijn verslag — in Mei 1933 uitgegeven — geschreven dat het arrondissement Brussel 113 Vlaamsche gemeenten telde.

Tweede feit : Volgens zijn verslag, worden de gemeenten Vorst, Ukkel en Etterbeek onder deze 113 Vlaamsche gemeenten gerangschikt.

Derde feit : De achtbare Heer Minister van Rechtswezen heeft op 14 April 1931, aan den H. Marck de lijst gezonden der gemeenten van het arrondissement Brussel, die door het Koninklijk Besluit van 3 Mei 1889, gewijzigd door de Koninklijke Besluiten van 31 Mei 1891 en 10 Januari 1896 als Vlaamsche gemeenten aangeduid zijn.

Vierde feit : Volgens deze lijst, zijn er in het arrondissement 113 gemeenten met Vlaamsche meerderheid, Ukkel, Vorst en Etterbeek er in begrepen.

Vijfde feit : Wat voor de H. Marck « de lijst van 14 April 1931 » is, is in de werkelijkheid, de lijst van 10 Januari 1896.

Zesde feit : Volgens de officiële uitslagen der volkstelling van 1920, waren Vorst, Ukkel en Etterbeek gemeenten met Franschsprekende meerderheid. (Zie Recensement Général bl. 216, 217).

U zult opmerken, Waarde Confraters, dat er hier geen sprake kan zijn van « beweringen van Mr Struye » — maar van een onbetwistbaar feitenmateriaal.

Met mijnen besten dank om de welwillende opname, teken ik

Hoogachtend,
Paul STRUYE.

* * *

Men zou natuurlijk eeuwig over cijfers kunnen blijven twisten. De officiële statistieken van de laatste volkstelling zijn nog niet beschikbaar en het is dus slechts natuurlijk dat Mr Marck in zijn Kamerverslag enkel die gegevens weerhoudt die hem door de uitvoerende macht verstrekt worden.

Doch, alles samen genomen, wat wil Mr Struye betoogen ? Welk is het uiteindelijke doel van zijn goochelen met cijfers ? Hij wil aantoonen dat het gebruik der Fransche taal veld wint in het arrondissement Brussel, dat het Vlaamsch er stilaan uitsterft, dat de aanslag op ons volksbestaan gelukt en hij zou daaruit de conclusie willen trekken dat iedereen en in de eerste plaats de wetgever zou moeten medewerken om dit vernietigingsproces te bevorderen. Welke misrekening ! In geval de gegevens van Mr Struye juist waren zouden zij slechts van aard zijn om den strijdvlust van alle Vlamingen op de heftigste wijze te prikkelen en om door alle middelen in het Brusselsche te redden wat er van onze volkskracht en onze taal nog te redden valt. Het wetsvoorstel der Kamercommissie is een zuivere verdedigingsmaatregel. Mr Struye toont ons aan wat er voor ons volk op het spel staat !

Hiermede achten wij deze discussie gesloten.

De vervlaamsching van het Gerecht

Door Edg. VAN DESSEL, adv. Leuven.

«ER ZIJN GEEN MISBRUKEN»

Het verweer of liever de aanval van een overwegend deel der Brusselsche Balie, wanneer de vervlaamsching van het gerecht ter sprake komt, begint en eindigt met den doodoener « er zijn geen misbruiken » !

Voor de kalme objectiviteit en de elementaire rechtzinnigheid die een vereischte zijn voor wie in de rechtspraktijk staat, pleit deze houding allerminst.

Geen balie in dit land loopt hooger met de vrijheid op dan de Brusselsche Balie, de vrijheid krijgt er ook een zeer eigenaardige betekenis die dagelijks gekristalliseerd wordt in de klassiek geworden inleiding tot de pleidooien van den doorsnee Brusselschen advocaat voor de correctionele en politierechtbanken te Brussel en omgeving : « M. le Président, mon client demande la procédure française » ; « M. le Président, mon client m'autorise à plaider en français ».

In vele gevallen vraagt de voorzitter niets aan den betichtte klient ; sommige voorzitters stellen echter de vraag aan betichte die, na een duw van zijn raadsman in den rug, automatisch knikt. Het gebeurt nu wel eens dat de Voorzitter de mondelinge bevestiging van het verzoek van den raadsman aan betichte zelf vraagt, dan doet zich het heel gewoon schouwspel voor dat betichte niets van de Fransche vragen snapt. De Voorzitter moet hem dan in het Nederlandsch ondervragen over zijn rransche taalwensen.

Aan deze praktijken dient ruchtbaarheid gegeven te worden, nu bijzonder de Brusselsche balie alles op haren en sporen zet en haar taalkundige onwil of luiheid op een ijn stelt met vrijheid, vaderlandshelie, enz... Wanneer de taalcommissie van den Raad der Orde of de meerderheid der orde te Brussel verklaart dat het bestaande stelsel er een is van volkomen vrijheid, dat het referendaum van de advokaten geldt als referendum der rechtsonderhoorigen en ten slotte dat misbruiken of nadeelen niet bestaan of onmerkbaar zijn, dan kan men hierop met de honderde voorbeelden uit het dagelijksche procesleven antwoorden.

* * *

Hierna een paar stichtende staaltjes in strafzaken :

1°) X... wonende in een Vl. gemeente van het arr. Brussel wordt rechtstreeks voor de Correct. Rechtb. gedagvaard door Z..., in het Nederlandsch ; Mr V... treedt op als raadsman van X... en verklaart ter zitting : « M. le Président mon client demande la procédure française ». De Voorzitter verondersteltende dat X... Franschsprekend is of minstens Fransch kent, stelt hem de vraag of hij de Fransche rechtspleging wenscht. Betichte J... kent geen woord Fransch, staat er bedremmeld den voorzitter aan te gapen en roept opeens : « Ik wil dat alles hier in het Vlaamsch gebeure. » (Vrijheid !) De rechtbank lacht, de raadsman Mr V... staat er ontutst. De voorzitter heet medelijden met Mr V... en herhaalt voor betichte de vraag in het Ned. Mr V... geeft betichte een flinken stoot in den rug terwijl hij hem iets gebiedend toefluistert en betichte X... verklaart deemoedig en met zekeren tegenzin dat hij de Fr. rechtspi. wenscht. (Dwang !)

De voorzitter trekt er de aandacht op van Mr V... hoe onzinnig en belachelijk de toestand wordt daar alle stukken dagvaarding, processen-verbaal, besluiten enz. in het Fransch moeten vertaald worden en de rechtspleging in het Fransch moet voortgezet worden ten believe van den advocaat, terwijl voor betichte alles voortdurend weer in het Ned. dient vertaald om de behandeling der zaak mogelijk te maken. Zoo'n ongezonde, dwaze toestand vond Mr V... heel natuurlijk en ongetwijfeld vindt de overwegende meerderheid der Brusselsche balie in zulke toestanden geen graten. Dat heeten ze « vrijheid » en dat heeft voor hen geen schijn van misbruik.

* * *

2°) X..., Vlaamschsprekend betichte door O. M. in het Nederl. gedagvaard wordt bijgestaan door Mr Y..., alle getuigen van het verkeersongeval te Brussel hetgeen in het Fransch een verklaring in het proves-verbaal af. Als de zaak wordt opgeroepen verklaart Mr Y... dat zijn klient de Fransche rechtspleging vraagt ; de voorzitter doet hem opmerken dat zijn klient volgens de gegevens van den bundel alleen Ned. kent en stelt in 't Nederlandsch volgende vraag aan betichte : « Waarom wilt ge de Fransche rechtspleging vragen als ge geen Fransch kent », waarop betichte eenvoudig antwoordt : « Menier de Zuze, da's veu 't gemak van mēnen avokoe ! » De rechtbank moest eens hartelijk lachen, doch Mr Y... nam het zoo niet op, wat denkt ge wel... et la liberté et l'avocat ! En Mr Y... vroeg plechtig : « la traduction du dossier conformément au désir de son client ». Het O. M. vraagt zich al wat er zoo belangwekkend in het Ned. in dien bundel mag zitten, gaat achter der Voorzitter staan om den bundel samen met de rechtbank in te zien ; men stelt vast dat het eenige Ned. stuk uit den bundel het proces-verbaal der verklaring van betichte is !

Het O. M. doet aan Mr Y... opmerken dat hij wat ver gaat door de vertaling te eischen der verklaringen van zijn eigen klient.

De voorzitter brengt dan met veel moeite Mr Y... aan 't verstand dat hij met instemming van zijn klient in het Fransch mocht pleiten doch dat hij wat ver ging met zijne andere eischen.

Mr Y... heeft die rechtbank en dat O. M. « des flamingants de la pire espère », « des activistes » misschien nog erger, gevonden ; « comment ? on restreint de telle façon la liberté des avocats ? »

* * *

Deze grappige voorbeelden liggen voortdurend te grijpen, iedereen dag, ieder uur, op vele zittingen der rechtbanken te Brussel en voorsted.

Als men opwerpt dat de klient het ten slotte wil, dan vraag ik me af waarom hij het wil. Vraagt men aan iemand die te Brussel terecht staat waarom hij in 't Fransch laat pleiten, ja het zelf vraagt, dan zal hij u antwoorden : « Mijnheer, mijn advocaat heeft me gezegd dat het gemakkelijker voor hem is, ik zou het wel liever in het Vlaamsch hebben dan versta ik alles en kan ik terechtwijzingen doen maar ze zeggen dat ook de rechters te Brussel geen Vlaamsch kennen en dan moet ik toch wel mijn belang inzien. »

Wie schept er zulke toestanden en zulke legenden ?

Voor de Brusselsche balie is hier een grootsche taak weggelegd : het herstel der volledige vrijheid van de rechtsonderhoorigen te Brussel en voorsted, dus de volledige instemming met en de goedkeuring van de nieuwe wet met nog enkele verscherpende amendementen.

Dat gebiedt een welopgevatte vrijheid der rechtzoekenden en de vaderlandsliefde der Balie.

Uit de Pers

ROND HET WETSONTWERP OP HET GEBRUIK DER TALEN IN GERECHTSZAKEN

HET STANDPUNT VAN DE VLAAMSCH TAAIGRENSWERKERS. — NAAR DE OPLOSSING VAN HET TAAIGRENSPROBLEEM ?

In de « Morgenpost » van 30 October lezen wij hieronderstaand belangrijk artikel.

Alvorens thans te handelen over « de eenigszins facultatieve tweetaligheid » ten gunste der verdwaalde gemeenten « voor hun rechtbank van eer-

sten aanleg en koophandelsrechtbank », moeten we even nagaan welke ideale schikking werd voorzien voor de Assisenhoven.

Volgens art. 26 moet o. m. een beschuldigde, die alleen Nederlandsch kent en gevestigd is in Wallonië, naar het dichtsbijgelegen Vlaamsch Assisenhof of naar dat van Brabant worden verwezen. Het omgekeerde voor iemand die alleen Fransch kent en gevestigd is in Vlaanderen. Gevalen als dit van Coucke en Goethals blijven dus bepaald uitgesloten. Dit is een zeer wijze maatregel, hij is echter beperkt gebleven tot de Assisenhoven.

Blijft dus de kwestie van al de onmiddellijke lagere rechtbanken, die ten slotte het gansch rechtelijk leven beneemden en zorgen voor de eigenlijke cultureele uitsluiting van dat leven. Onder deze vallen we : de burgerlijke rechtbank van eersten aanleg, de koophandelsrechtbank, de bestuurlijke rechtbank, de werkrechtshoven, de Hoven van Beroep en alle gerechten in hooger beroep uitspraak doende.

Hoe staat het in het wetsvoorstel met dezer eenigszins z.g.z.

FAKULTATIEVE TWEETALIGHEID IN ZEKERE RECHTERLIJKE ARRONDISSEMENTEN ?

We zullen ons weer beperken bij de burgerlijke rechtbanken van eersten aanleg belangenhebbende artukken.

Zoo zien we in art. 5 betreffende de burgerlijke rechtbanken van eersten aanleg, de koophandelsrechtbanken en deze der werkrechtshoven, het volgende :

Wanneer de verweerder woonachtig is in een Vlaamsche gemeente gelegen binnen het gebied van een burgerlijke rechtbank in eersten aanleg rechtdoende, van een rechtbank van koophandel of van een werkrechtshoven, waar, krachtens het eerste artikel, de rechtspleging in het Fransch moet gevoerd worden of, wanneer hij in een Vlaamsche gemeente woonachtig is, gelegen binnen het gebied van een burgerlijke rechtbank in eersten aanleg rechtdoende, van een rechtbank van koophandel of van een werkrechtshoven waar, krachtens artikel 2, de rechtspleging in het Nederlandsch moet gevoerd worden, kan dit rechtscollege, bijaldien de verweerder dit aanvraagt voor alle verweer en alle exceptie, zelfs van onbevoegdheid, bevelen dat de rechtspleging in de andere taal voortgezet worde. »

Weer zijn de tweetalige gemeenten vergeten. Doch er is meer, veel meer. We hebben niet zonder reden het woordje « kan » onderstreept. Daarin schuilt de z.g.z. « fakultatieve tweetaligheid » !

Welnu, men hoeft niet tot de rechterlijke wereld te behooen om te weten, dat de z.g.z. « fakultatieve tweetaligheid » nog minstens een volle geslacht zal heerschen in de rechtbanken der 7 Vlaamsche rechterlijke arrondissementen boven de taalgrens gelegen, gezien aan de vraag der verdwaalde Vlaamsche gemeenten en dezer inwoners immer voldoening zal worden geschonken. Omgekeerd zal het echter nooit het geval wezen in de rechtbanken der 5 Vlaamsche rechterlijke arrondissementen onder de taalgrens gelegen, zoodat de verdwaalde Vlaamsche gemeenten en dezer inwoners door den willekeur in de wet worden prijs gegeven. Daarvan zijn nu toch bewijzen genoeg geleverd gedurende de jongste jaren.

Behalve de aanvullingen betreffende de tweetalige gemeenten, stellen we voor, het laatste gedeelte van art. 5 te doen luiden als volgt :

« Wanneer de verweerder ZAL dit rechtscollege, bijaldien de verweerder dit aanvraagt voor alle verweer en alle exceptie, zelfs van onbevoegdheid, bevelen dat de rechtspleging in de andere taal voortgezet worde. »

Of nog :

« Wanneer de verweerder ZAL dit rechtscollege, bijaldien de verweerder dit aanvraagt voor alle verweer en alle exceptie, zelfs van onbevoegdheid, DE VERWEERDER VERWIJZEN VOOR DE DICHTSBIJGELEGEN RECHTBANK IN EERSTEN AANLEG RECHTDOENDE, RECHTBANK VAN KOOPHANDEL OF WERKRECHTSHOVEN, WAAR DE RECHTSPLEGING IN HET NEDERLANDSCH OF IN HET FRANSCH GEVOERD WORDT. »

* * *

Het woordje « ZAL » uit ons eerste voorstel betekent dus geen ergere tweetaligheid voor Vlaanderen, en het maakt willekeur onmogelijk tegen onze in Wallonië verdwaalde broeders en gemeenten.

We begrijpen echter dat Wallonië zulks noch wenscht, noch wil. En Wallonië heeft gelijk. Dat men echter ook begrijpe, dat ook wij eenzijdig verdwaalde broeders ook hun recht willen bezorgen. Daarom ons tweede voorstel.

Het woordje « ZAL » en de « verwijzing naar de met de tweetaligheid opdoeken, anderzijds onze dichtsbijgelegen rechtbanken » uit ons tweede voorstel bezorgt een zuiver Vlaamsche regeling in 't officieel Vlaamsche land en omgekeerd.

En dat men niet bewere dat zulke maatregel tot ernstige verwikkelingen op administratief gebied aanleiding geven zou ! De bedoelde grensgemeenten worden immers niet onttrokken aan de huidige rechtscolleges. Enkel wordt recht en vrijheid verleend aan de bedoelde rechtsonderhoorigen, en alle tweetaligheid in onze Vlaamsche rechtbanken bepaald uitgesloten.

Beide voorstellen brengen de gelijkheid in recht... en in feite, wat niet het geval is bij het ontwerp der commissie. En om gelijkheid in feite gaat het toch ?

Of zouden we het ook hierin mis voor hebben ?

* * *

We wenschen hetzelfde te zeggen betreffende art. 17, in hetwelk het woordje « KAN » ook toonaangevend is in strafrechterlijke zaken voor de 12 betrokken correctionele rechtbanken.

We herhalen te dezer zake dat het wetsvoorstel voorziet dat een beschuldigde die voor een assisenhof moet worden gebracht, zoo hij het vraagt, voor het dichtsbijgelegen anderstal assisenhof kan worden verzonden. Waarom zou dit niet voor correctionele zaken, die toch ook van gewichtig belang zijn ? Trouwens, men schenkt recht in feite voor de politierechtbanken in zake taal der verdachten. Waarom zou dit zelde recht dan niet worden geschonken, wanneer zaken van gewichtiger belang op het spel staan ?

Zelfde wensch betreffende art. 24, in hetwelk het gaat om de Hoven van Beroep en alle gerechten in hooger beroep uitspraak doende.

* * *

Het gaat er dus alles samen genomen om wat anders en heel wat meer dan om « de eenigszins facultatieve tweetaligheid voor hun rechtbank van eersten aanleg en koophandelsrechtbank ». Hier worden door de commissie enkel MOEILIKHEDEN OMZEILD, die fataal uitloopen moeten op verbittering bij de prijs gegeven VLAAMSCH BEVOLKING VAN 36 GEMEENTEN, en op een volstrekt ONDULDBARE « FAKULTATIEVE TWEETALIGHEID » gedurende minstens een volle geslacht, in alle rechtbanken der JUSTITIEPALEIZEN van 7 VLAAMSCH RECHTERLIJKE ARRONDISSEMENTEN.

Balieleven

VLAAMSCH CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

VERGADERING d.d. 25 OCTOBER 1933

De vergadering, welke naar aanleiding van de bespreking in de Kamer van het ontwerp op de vervlaamsching van het gerecht op Woensdag, 25 October l.l. plaats vond, werd bijzonder druk bijgewoond. Een vijftigtal leden, meestal jongeren, hadden zich blijkbaar aangetrokken gevoeld zoowel door de sympathieke persoonlijkheid van den spreker, Mter René Victor, als door de aktualiteit van het aangekondigde onderwerp : « De Strijd om de Vervlaamsching van het Gerecht in het verleden ».

In een keurig-verzorgde taal schetste Mter René Victor het ontstaan en de ontwikkeling van het aloud conflict in Vlaanderen tusschen het recht van den rechtsonderhoorige en de taalkennis van den magistraat.

De gevallen Sleecx, Kersman en Schoep werden uit de vergetelheid onttrokken en toegelicht bij middel van treffende uittreksels uit de verstommen. de vonnissen en arresten, welke het Vlaamsche land in beroering brachten tot eindelijk, dank zij het onversaagd optreden van Coremans, De Laet en Vuylsteke, de wet op het gebruik der Vlaamsche taal in strafzaken het licht zag. De fierheid, de hardnekkigheid en het idealisme dezer pioniers vervult ons terecht met bewondering en dankbaarheid.

Geestdriftige toeijuchingen onderlijnden het slot van dit meesterlijk betoog.

Mter Hector Le Bon, Voorzitter van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden, en Mter Ferdinand Zech, oud-stafhouder, welke deze vergadering met hunne tegenwoordigheid vereerden, rakelden daarna eenige betekenisvolle persoonlijke herinneringen op uit den epischen strijd voor de vervlaamsching van het gerecht waarin ook zij een verdienstelijk aandeel hebben genomen.

Eindelijk werden als slot dezer vergadering verscheidene radikale moties, in verband met het ontwerp op de vervlaamsching van het gerecht, ter tafel gebracht. Na een korte bespreking, kreeg het bestuur opdracht de vooropgezette eischen en overwegingen samen te vatten in een kernachtige motie welke elders in dit blad wordt afgedrukt.

F. D.

« CONFERENCE DU JEUNE BARREAU » ANTWERPEN

Op Zaterdag, 28 October, hield de « Conférence du Jeune Barreau d'Anvers » hare plechtige openingszitting. Na een inleiding van den voorzitter Mr Donnet kreeg Mr Louis Diercxsens het woord voor het uitspreken zijner openingsrede. Onze confrater had het even belangrijk als aantrekkelijk onderwerp gekozen : « La vie trépidante d'Edmond Picard ». Het was een der allerbeste voordrachten die we ooit in de « Conférence du Jeune Barreau » te hooren kregen. Met klare en krachtige stem, in een uiterst rijke en verzorgde taal, wist spreker zijne toehoorders gedurende een gansch uur in spannende aandacht te boeien.

In een prachtige synthese werd het onstuimige leven van Edmond Picard samengevat, van zijn romantische en avontuurlijke jeugd tot de kalme en serene berusting zijner laatste levensjaren. De ongelooftelijke bedrijvigheid van Picard op alle gebied werd op treffende wijze geschilderd, doch spreker belichtte vooral den eeuwigen vrijheidszucht, den onafhankelijkheidsgeest, den onverzagdbaren schepingsdrang van dezen grooten advocaat en schoonen mensch. Te midden van zooveel enghed en kleinheid was Picard steeds de heerlijke idealist die instinctief kampte met al de energie van zijn wonderbaar wezen, met al de gaven van zijn heerlijk verstand voor wat nieuw, schoon en rechtvaardig was. En zoo vond hij dan ook op het onmetelijk gebied van het recht den akker d'en hij voorbestemd was gansch zijn leven met zijn beste krachten te beploegen en vruchtbaar te maken.

Langdurig applaus begroette deze schitterende voordracht en de stafhouder Mr Leclef die, naar de traditie, eene kritiek van de openingsrede moest houden, vond slechts woorden van lof voor de uitstekende wijze waarop spreker zich, zoowel naar inhoud als naar vorm, van zijn taak had gekweten.

Een enkele opmerking weze ons hier toegelaten. In zijn druk leven kon het niet anders of Edmond Picard diende stelling te nemen tegenover het Vlaamsche vraagstuk. Hij voelde onmiddellijk de groote rechtvaardigheid van het Vlaamsche vrijheidsidealisme en is dan ook steeds een beslist aanhangster geweest van de Vlaamsche rechtseisen.

In alle groote conflicten waarbij moedige Vlaamschgezinden voor ons hoogste gerechtshof hun aanspraak deden gelden om bij de rechtsbedeeling van hunne moedertaal gebruik te maken, was het Edmond Picard die met al zijn talent en met zijn geestdriftige overtuiging hun standpunt verdedigde. En in een zijner laatste werken « Au pays des Bilingues » hekelt hij op sarcastische wijze de bestaande toestanden op Vlaamsche gebied.

Hadde Mr Diercxsens ook deze bedrijvigheid van Picard aan de vergetelheid ontruk, de figuur van zijn held zou er des te heerlijker en des te levendiger door geworden zijn.

Wij hebben het genoegen te kunnen aankondigen dat Mr Diercxsens het R. W. de toelating heeft verleend in een zijner volgende nummers de Nederlandsche vertaling van zijn merkwaardige rede te drukken. Wij danken onzen confrater hiervoor van harte en hij zal het ons stellig niet ten kwade duiden dat wij in hetzelfde nummer een artikel zullen wijden aan de nagedachtenis van « Edmond Picard als Vlaamschgezinde ».